

"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRASTIS
Išleis kas penktadienį, Chicago, Ill.
Prenumerata metams: \$2.00
Savijaukė metams: \$2.00
Kas mėnesį: \$0.20
Kitoje vietoje: \$0.30
Prenumerata apmokama iš anksto. Prenumeratos mokestis skaitomas nuo pirmo mėnesio, ne nuo laiško. Apie prenumeratą rašyti į: A. OLSZEWSKI, 3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Yearly Subscription rate:
In the United States: \$2.00
Canada and Mexico: 2.50
To Foreign Countries: 3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Nr. 32 CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS 12 d. rugpjūčio (August), 1910 m.
Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Maskoliškoj dūmų spalvininkų vadovais, o paskutiniuose laikuose dūmų prezidentais Gučkov tuom tarpu atsiskė nuo dūmų pirmininkystės, nes jam už dvikovo su kunigaikščiu Uvarovu reikia sėsti kalėjimui. Mat Gučkov dvikovo nepavojingai savo priešininką sužeidė į petį. Dvikovo gi Maskolijoj uždraustas: nors antai prie Aleksandro III įžeisti oficialiai buvo verčiami dvikovo nusivalyti nuo apšėrimų, bet teisiu kodeksas draudžia dvikovas. Todėl ir Gučkov, už peržiūgimą teisiu, nors visa dvikova panašio buvo vaikų šaunimui, likosi nuspreistas sėdėti Petro ir Povilo tvirtovėn. Jis ten patalpinas toj pačioj kamaraitėj, kurioj sėdėjo, už atidavimą japonams Port Arthur, generolas Stessel.

Maskoliškioji biurokraičiai ir patsai caras rengiasi prie iškilmingo apvaikšiojimo sukaktuvių viešpatavimo Maskolijoj Romanovų giminės. Sukaktuvės išpuola 1913 m. Dėl ty sukaktuvių jau dabar apkalbama, kokią malonį caras ir jo tarnai turėtų "numylėtiems", ukėsams parodyti. Kaip prie kiekvieno svarbesnio atsitikimo caro šeimynoj, biurokratų ir dabar nurodomi sėdintieji kalėjime. Tai gi ir dėl sukaktuvių viešpatavimo Romanovų giminės manoma sumazinti baumes sėdintiems kalėjimose, o politiškus visai palaužti ir dūmų sugrąžinti jiems visas pirmą turėtą tiesas. Žinoma, geriau jau teisingu negu neteisingu pasirodyti vėlai, negu niekada. Politiškieji gi Maskolijoj visada buvo skaudžiausiai baudžiami negu žmogžudžiai, o tankiausiai jie ir doriskai augščian stovė už tuos, kurie juos baudžia.

Lenkams valdžia leido ir Maskolijoj apvaikšioti. Gruenvaldo mūšio sukaktuvės. Apvaikšiojimai buvo ir Varšavoj, tik, žinoma, netaip triukšmingi kaip Kriakovoj — Varšavoj apsiurbė žmonių mišmas bažnyčiose ir atsakančioms kalboms susirinkimose. Išvyk valdžia neleido apvaikšiojimo, bet paskui leido, kad Maskolijoj su Vokietija pajaustu lenkai, nes juos Maskolijoj pradėdavo labiau bausti ir persekioti.

Vienok grįžtančius iš Kriakovos nuo apvaikšiojimo Lenkijos lenkus kaip kur ant rubėžiaus sulaukė, dar pas juos kratas, nei moterų neaplenkė, konfiskavo raštus, net krasos ženklelius paminėjimui sukaktuvių Kriakovoj išleistus. Žandarai areštavo žmones, daug teisman padavė už gabenimą Maskolijoj uždraustų raštų.

PIRENĖJŲ PUSSALIS.

Ant Pirinėjų pussalio yra dvi viešpatijai Ispanija ir Portugalija. Ir viena ir kita seniau prigulėjo prie turtingiausių Europos kraštų. Ir vienoj ir kitaj ant valdžios didelę įtaką turėjo kuningija. Ir viena ir kita turėjo dideles kolonijas kitose žemėse kraštuose ir abidvi tas kolonijas beveik visus nužudė. Buvo laikai, kad ir mokslai abiejose viešpatijose buvo augstai pakilę, šiandien gi, kaip visur, kur tik kuningijos įtakmė yra didelė, žmonių apšvietimas nupuolė, išpaniai ir portugalai šiandien yra tamsiausi žmonės vakarinėj Europoj, svargė. Už tą tamsą ir vargą gyventojai kaltina kuningiją ir reikalauja panaikinti

mo, arba bent sumazinimo jų įtakmės. Bet paprastai, kas nadojosi iš privilegijų, tas jų nenori išsivadėti. Tą rodo kuningija Ispanijoj, tą patį matome besielgime su žmonėmis Maskolijos biurokratų.

Kad be kovos sunku kuningų įtakmę sumazinti, tą suprato pirmaisiai Ispanijos valdžia. Todėl tai dabartinė ministerija ir pradėjo kovą: kuningija gi ginasi ir nemano nusileisti. Bet kad kuningija, besinaudodama iš savo privilegijų, sumonopolizavo daugelį vietų vaizbą ir pramonę, tai tuom prieš save sukėlė norinčius pramonę užsiimti ir darbininkus, nes kuningijos įstai-gose, darbininkai labiau išnaudojami negu kur kitur. Todėl tai pramoningiausioj Ispanijos provincijoj Katalonijoj laike kilusių riaušių darbininkų piktumas kreipėsi ypą prieš kuningiją, už ją stovi tik tamsiausi Baskų provincija ir Merovos gyventojai, apšvietenieji gi gyventojai drąsina valdžią, net respublikonai kovoj su kuningija žada jau savo paramą. Nekatalikai, kurie kuningijos valdymo labiau negu kur kitur buvo supančioti, taipgi valdžią parems.

Valdžia išpalengvo pradėjo naikinti pančius varžančius nekatalikus. Popiezius prieš tai kėlė protestus. Valdžia protestų neklausė. Prieitiki taip pagedo, kad Ispanija su popiežium pertraukė susisėmus. Ispanijoj kuningai dabar ginkluoja savo šalininkus, bandė rengti demonstracijas, bet provincijose kur gyventojai apšvietesni, jie katalikus išvaikė. Liko tik tamsiausia Baskų šalis. Čia tai manytą sukelti žmones. Bet popiezius pabugo pasekmių namino karo ir prisakė vyskupams liautis kurstymą. Todėl dabar bent yra viltis, kad nusilenkiant kuningams, valdžia galės ir su popiežium susitaikyti be naminių kraujo praliejimų. Bet iki šiol pačioj Ispanijoj kuningai nepasidūda, organizuoja katalikus. Mieste Bilbas valdžia atėmė 6000 karabinių ir daug amunicijos.

Negeriau yra ir Portugalijoj. Pirmiausiai Bragos vyskupas be valdžios žinios uždarė kuningų pranciškonų la'kraštį. Valdžia panaikino vyskupo padavilijimą ir jam prisakė, jog be pritarimo valdžios jis neturi tiesos panašius padavilijimus išleidinėti. Užtai ir Portugalijoj popiežius pradėjo visokius nesmagumus daryti. Portugalijos gi teisiu ministeris padavė parlamentui sumanytą atimti nuo kuningų metrikų kningas ir jų vedimui įkurti speciališkus civiliškus biurus. Iš to šaltinio kuningija turėjo nemažai įplaukimo. Todėl tai prieš ministerio sumanytą kuningai visoj Portugalijoj kelia protestus.

VIDURINĖ AMERIKA.

Respublikoj Honduras, kur kilo revoliucija, revoliucionierių generolas Lea Christina (meksikonas), po kruvinam mūšiu paėmė miestą Ceiba, iš kurio išvyjo prezidento kariūnė. Respublikos valdžia vienok užtikrė: aa, bukas netaisybė, jog revoliucija su visu užsloginta. Generolas Mena, vienas iš Nicaraguos revoliucionierių vadovų garsina, jog revoliucionieriai po kruvinam mūšiu paėmė miestą Ubaldo, iš kurio išvyjo prezidento Madrid kariūnė. Paėmė jų daug ginklų ir amunicijos. Sulyg generolo Mena raporto, dabar visas apskritis Choutates ir dalis Managua yra jau revoliucionierių rankose, arba bent jų draugų ir pasekėjų rankose yra visos valdymo įstai-gos. Jaigu generolo Mena raštas yra teisingas, tai ne už ilgio galima laukti pasibaigimo revoliucijos, būtų tai ženklas, kad revoliucionieriai ima viršų. Bet jau ne kartą pasirodė, kad žmonių žinioms, paeinančioms nuo

prezidento bei nuo revoliucionierių negalima tikėti, nes abidvi pusės moka gana gražiai pameluoti.

VOKIETIJA.

Vokietijoj, mieste Hamburge sustreikavo laivų valytojai ir tepliotojai Hamburg-Amerikoniosios garlaivų kompanijos. Iš viso streikuoja jau 8000 darbininkų. Nubaudimui darbininkų, drystančių reikalauti didesnių algų, kompanija nori nuo darbo iš savo varstytų pašalinti 15,000 darbininkų. Hamburgo porte sustreikavo taipgi laivų iškrovėjai. Darbininkai laivų varstytų pareikalavo dar pradžioj liepos mėnesio didesnių algų, bet kompanija jų reikalavimą atmetė.

Iki šiol streikuoja darbininkai dar vien Hamburge, bet manoma, kad neužilgo tas pats bus ir kituose Vokietijos portuose, o tasyk gali apstototi visi užjūriniai Vokietijos susisėimai, kas padarytų milijonus nuostolių, sustabdytų visą užjūrinę vaizbą.

TURKIJA.

Azijiškoj Turkijoj, Libanų kalnuose gyvena dvi tautos — krikščionys maronitai ir fanatikai mohometonai, jau ne kartą savo žiauriaus darbus atsižymėję druidai. Žiaurus druidai jau ne sykį parengė moranitų skerdynes, o kartą apgyminį skerdžiamų prancūzai turėjo net kariūmenę siūsti, kuri gana skaudžiai skerdė juos nubaudė. Dabar neramus druidai vėl ištraukė iš savo kalnuose sunkiai prieinamų kaimų, įsivertė ir moranitų kraštą, ir išdegino tris kaimus, išskerdė su viršum 100 žmonių ne tik krikščionius, bet ir mohometonų. Turkijos valdžia išsiuntė kariūmenę skerdynėms galą padaryti.

MEXICO.

3 d. rugpjūčio mieste Saltilo, kalėjimo kieme likosi nužudytas Jose Lugu, kuris metai atgal buvo sukėlęs revoliuciją Veisca Coahuila apskrityj, bet revoliucija nepasiekė. Jo draugai stengėsi nuo valdžios jam išmelti gyvastį, bet pasistengimai buvo be pasekmės.

IS LIETUVOS.

IS KAUNO.

Birželio 9, 10 ir 11 d. buvo čia rinkiniai atstovų į miesto dūmą. Rinkini atstovų, kurie nejudamojo turto, turi nemažiau, kaip už 1000 rublių. Lietuvių namų savininkų skaičius dar neperdidėjęs, nors vis didėjan, dėlto ir lietuvių miesto dūmon pateko nedaug. Iš lietuvių išrinkti: adv. P. Leonas, adv. Raila, Jodkuskas, Miliusas ir Limantas. Pirma ir to tiek nebuvo.

Fabrikų darbininkų Kaune padėjimas sunkus. Mokestis dažnai numušama už kokį nors menkinę, o už prasikaltimą, nors jis būtų ir visai nesvarbus, gali labai greitai darbo netekti. Bet gauti darbas begalo sunku. Vienos liuosos vietos tyko 5—6 žmonės. Geresnę vietą gauti katalikas negali nei tikėtis. Brangiau apmokamieji darbai skiriama tik vokiečiams-protestantams, arba bevokietaujantiems lietuviams-protestantams. Prie tokio dalykų stovio darbininkas katalikas, kaip galėdamas brangia įsikibi savo darbą, ir draugai nežūri, patį tik laukia progos, kad įskundus savo draugdarbį ir per tai prisimelintus prie fabriko viršininko. Darbininkų vienybė begalo pakrikus, mat dar į jų tarpą įsipainiojo ir tautiška kova. Su darbininkais vokiečiais visai kas kita, jie juos ir fabriku vyriausybę kur kas geriau žūri; jie ir vienybė, jie geriau laikosi. Siems vokiečiams emė prašyti, kad šv. Jono dieną leistų dirbti,

nors toji diena į nedirbamųjų sąrašą intraukta. Liepta dirbti. Ponas Tilmanas tuotarpu išvažiavo į Peterburgą. Karmelity bažnyčios klebonas nuėjo pasiteirauti apie tą dalyką pas Tilmanso pabrūk administraciją, kuri pasakė, kad nedirbančiųjų miekas nebusias.

Apie tai apskelbta darbininkams-katalikams Karmelity bažnyčioje išvakarė prieš šv. Joną Ant rytojaus prie darbo neįėjo 200 darbininkų su viršum. Kiti dirbo, dar gi tokie, kurie ir patys agitavo, kad tą dieną švęstų. Sugrįžo p. Tilmanšas. Neatėjusieji į darbą buvo surašyti ir jiems pranešta, jog jie visi, pa-mažėl, bus išvaryti. Tuotarpu išvyk astatyta 11 vyrų. Nubausitėji pradėjo atsiprašinėti. Klebonas, kun. Olsaukas, visą kaltę prisimėmė ant savęs. P. Tilmanšas atsilieidžia po truputį. Iki šiandien liko dar dviem "nedovanota".

Bet vis dėlto kitose Kauno dirbtuvėse darbas tą dieną visai nėjo.

O vėl iš kitos pusės darbininkams sunku: darbininkų organizacijos su katalikiškumo žyme dabar pavojuje. Ištikro, begalo sunku ir painu. R. M.

IS VEIVERIŲ.

Veiverių mokytojų seminariją siemet pabaigė šie leituviniai: P. Borevičius, A. Baraukas, M. Burdulis, A. Bludzius, A. Gėdrys, S. Goštautas, J. Geniuša, V. Danieliauskas, S. Dumčius, P. Kriščiukaitis, A. Mazuraitis, J. Mačiulaitis, A. Mačiūnas, P. Milkevičia, L. Statkevičia, V. Statkevičia, B. Totorius ir J. Jankauskas. Iš viso 18. Kiti: 5 lenkai, 4 vokiečiai ir 4 gudai. ("Lietuvos ūkininkas").

IS PANEVŽIO.

Begalinė giedra išdegino vasarojų augtėneses vietas, pievas prie durpynių nusausintas. Kaip-kuriose vietose ir rugiai išbalė be laiko. Per Sekmines ir vėliau šalnos naviirino smiltynose roputes (bulvyes) ir nemažą daržovių. Apskritai, derlius siemet gana menkas, juo labiau ankstybesnis vasarojas visai sunykęs. Prasidėjus dažnesniam lytui, žirniai, miežiai ir vėlybesni linai gal kiek pasitaisy. Rugiai siemet neblogi. Kėkštas. ("Saltinis").

IS SVEKSNOS.

Buvo pranešta iš Kauno gub., buk šiais metais abelnai imant, rugiai vidutiniai, o vasarojas tikrai geras; su tuo visiškai negalima sutikti, nes visai yra prieštaringai: rugiai abelnai geri visur ir taipogi dobilai. Vasarojus daugumė silpnas, veitomis net nupnyko, kaip štai Raseinių paviete. Gal dabar praedidamas Lietuvos "Žiburio" susirinkimas didumą murgausio vasarojus pataisys. Ankstybas ir vėlybas vasarojas geresnis už vidutinį. Avizos abelnai blogos. Roputės išrodo neblogai, pradeda žydėti, su jomis dar didelis yra laikas. Dangulės suvalė gražių sausą sieną ir dobilus, bet daug da ir pudo laukuose. ("Lietuvos ūkininkas").

IS TROŠKUNŲ UKMERGES PAVIETO.

Rugiai vidutiniai, bulvės našalnojo, kai-kur ledai javus išmūšė: kodėl neapsisėrgėti nuo ledų tam tikrose draugijose? ("Lietuvos ūkininkas").

IS VILNIAUS.

Vilniaus gubernatorių pasi-remdamas Viln. gen-gubernatoriaus rugėjo 1 d. 1907 m. įsakymu nubūdė Trakų (Akmenės pav.) parapijos kleboną Čaglą 100 rub. už "pavilijimą nešti per procesiją vėliava" neturincias ryšio su religijos "teigomis". ("Lietuvos ūkininkas").

IS MARIJAMPOLĖS.

Liepos 17 d. čia buvo lietuvių vakaras paminėjimui 500 metų Žalgirio mūšio sukaktuvių. Buvo perskaitytas referatas ir vaidinta "Birutė" (M. Petrausko muzika).

Referentas p. Bagdonas trumpai peržvelgė lietuvių istoriją lig Žalgirio mūšiu, vaizdingai nupiešė patį mūšį ir nurodė jo artymiausias pasekmes Lietuvos politikoje ir kulturoje. Referatas buvo žingeidus ne tik kaimiečiams, bet ir inteligentams, kadangi jame tilpo daug smulkesnių žinių iš mūsų prosenių gyvenimo. Paminėtinis referato mintis buvo ta, kad lietuviai, daugiausiai pasidarbavę mūsų laimėjimui, padarė gerą tik lenkams. Sau gi turėję iš to tik bledį, nes susijungus Lietuvai su Lenkija, lietuviai pateko lenkų kultūros įtakmei, kuri juos kuone prarijo. Dėlto, sakė autorius, švenčiant lenkams Žalgirio mūšio sukaktuves, lietuviai negal džiaugtis drange su jais, kadangi tas mūšis buvo Lietuvos politiško nelaimių pradžia.

Kalbant apie "Birutės" ant scenos pastatymą, turį skrym pasakyt apie muziką ir patį vaidinimą.

Kaslink muzikos tai geresnio išpildymo sunku buvo norėti. Buvo nlyaty, kad į tai atkreipta nemaža atidžios ir padėta daug darbo. Ipač atsižymėjo vaide-lyčių choras prie aukuro.

Pats vaidinimas nusisekė ne-kaip. Nekalbant apie tai, kad visur buvo mimikos stoka, per ką nebuvo gyvumo, vietomis ir deklamacija buvo nekokia.

Apskritai aciu dekoracijoms, parėdų įvairumui, o labiausia gerai muzikai, vakaras paliko labai malonų įspūdį, ir svečiai nesigailėjo dėl jo plovimo. Ar-tistai gavo ir kvietikį. Visi bi-lietiai iš anksto buvo išparduoti ir vėliau atvykę svečiai galėjo jėiti tik su kontramarkėmis. Nuo svieto daugumo buvo karšta ir ankšta; dvejeta svečių net apalpo ir prisilojo išnešti. ("Lietuvos žinios").

IS LIUDVINAVO, KALVARIJOS PAV.

Balandžio 17 d. 1910 m. vietinis "Žiburio" skryius nutarė steigti Liudvinave populiarišką paskaitas 24 ir liepos 31 d. Prasymas valdžiai paduotas buvo gegužės 12 d., tačiau leidimas atėjo vos liepos 8 d. Dėlei suve-linimo leidiho paskaitos atidėta ir manoma daryti rugpjūčio 14 ir 15 šių metų sekmadienye ir šventėje sv. Penelės Dangun Emimo. Valdžiai išsiųsta prašymas apie laiko pakeitimą. ("Saltinis").

IS LUKŠIŲ, ZYPLIŲ VALSČ., NAUMIESČIO PAV.

Sekmadienye, liepos 3, buvo Lietuvos "Žiburio" susirinkimas. Jau kelinti metai, kaip čia tar draugija inkurta ir užlaiko pavargėlių prieglauda, kurioje dabar elgetų yra du ar trys. Per susirinkimą išsiaiškino, kad žmo-javė (ūkininkas) R. iš R. pa-glemžė iš girtos nemažą prie-žų sausą sieną ir dobilus, bet daug da ir pudo laukuose. ("Lietuvos ūkininkas").

Apskritai "Žiburio" filijos Lukšiuose gyvuoja neperkaip: narių skaičius vis mažinasi ir pinigų visokiems dalykams plaukia vis mažyn ir mažyn. Buvo ketinama net uždaryti prieglaudą, bet šį kartą susilaikė.

Gr. Potockienė labai palaiko tuos pavargėlių namus savo duosnumu.

Prie "Žiburio" filijos Lukšiuose, be prieglaudos, yra knygyna, kurį parapijonai labai lanko. Žiemai prisiartinus, kad liuosos-nis laikas kaimiečiams, žadama išrašyti naujų knygų.

Kun. Skinkio trūšas buvo įsteigta spaugusiems šventadi-nė mokykla, o taipgi tokia-pat mokykla ir maziems, bet, kada-tas darbus kuningas liko iškel-

tas, pranyko šita mokykla, lyg rasa saulei užkilus. Pasigedo ir pasigailo šio darbininko susirinkimas.

Kad gerus sumanymus įvyki-nus, susirinkusieji nutarė prašyti centralinės valdybos atsiųsti Lukšiuosna tam atsidavusius žmo-nes padaryti čionykštės filijos nauda paskaitas. Tikimės, kad gyventojai tosa paskaitosna eis kaip skruzdės ant medaus. ("Saltinis").

IS KUPRELISKIO, PANEVŽIO PAV.

Panevėžyje per ūkio parodą mdsu apilinkės audėjos ištastė savo audimus, siuvinius ir mez-ginius. Už mezginius gavo si-dėbro medali, už senobinį rinki-nį audimą dovanų 8 rub., už iš-siūtą divoną 5 rub. ir už aus-tą divoną sudėtinai Kupreliskio bažnyčiai pagyrimo raštą. ("Saltinis").

IS RAUDONIO, KALVARIJOS PAV., SUVALKŲ GUB.

Birželio 5 d. perkūnas užtren-kė Maišimų kaimo tris žmo-nes: ūkininką Petrą Busilą, jo berną ir Kryžanauskų. Jie visi trys grėbė sieną, o užėjus lytui, susėdo už šieno kupetos ir visi vienu perkūno trenksmu liko už-mušti. Matės. ("Saltinis").

IS PRIENŲ, MARIJAMPOLĖS PAV.

Neseniai Nemune prigirė jau-nikaitis ir mergina. Jie čai-ka plaukė per Nemuną, o čai-ka bu-vo skylėta, tai priėjo vandens ir čai-ka neišlaikė plaukiančiųjų. ("Saltinis").

IS RAUDENŲ, ŠIAULIŲ PAVIETO.

Miestelis nedidelis. Yra apie 40 ūkininkų, bažnyčia, mokykla, aludė, trys sankrovėlės ir vienas žydelis. Iš inteligentų yra tik 2 kuningai ir mokytoja-vokie-taitė.

Laikraščių žmonės maža te-skaikto, knygelių dar mažiau. Anot žmonių: "Kam čia gadin-ti akis? kam čia bereikalo leisti pinigų? kad pusbutelį už tuos pinigų ištrauksi, tai bent vy-ras būsi".

Apie Raudenų ir aplinkinių sodžių jaunomėnė nėra ko ir besakyti — girtuokliana ir pe-šas. Šventadieniai užraudonavę nuo alaus, kaip vėžiai, vaikiniai nešiojas geležines pirštines ir įieško progos pasipešti; paskui gi didžiojai savo narsumu.

Bažnyčia mūsų graži ir gra-ziai išpuošta. Choras gi labai silpnas. R. s. ("Saltinis").

IS ŠATĖS, TELSIŲ PAV.

Šatės yra žemaitijos mažas miestelis. Jis susideda vos iš ketveto ūkininkų; žydų, rodos, vos tik tai vienas, bet ir tasai nu-pilkęs. Bažnyčia mūrinė, kunin-gų visados du. Kasmet Šatėse būna labai iškilmingi šv. Jono atidai. Kaip kitais metais, taip ir šiuosmet žmonių pri-važiavo iš visų pusių ir visokių luomų. Karčemos nors ir nėra, bet slaptų monopolijų netrūksta. Pamaldoms per atidais vos pa-sibaigus, jau girtuoklių pribuvo kiek gana, o tuojau prasidėjo ir muštynės.

Muštynėna pribuvo urodnin-kas ir žandaras. Peštukai puo-lėsi ant jų ir policistus labai pri-mušė. Tada antstoils, pririnkęs sargybinių, susukbo peštukų gaudyti. Suėmė 7 žmones, ku-rie dabar sėdi antstolio šaltojo-jie. Kas jiems už tai bus — nežinia. Alfonsas. ("Saltinis").

IS KYBARTŲ, VILKAVISKIO PAVIETO.

Glibinų kaimie liepos 2 pasie-nio sargybos kareivis persovė norejusį pereiti sieną Laukai-mio J. Kučauską. Kulka per-tas darbus kuningas liko iškel-

sikėlęs nubėgo dar kokias dvejas varanas liki ūkininko Prapuole-čio, kurio kieme puolė ir apa-po. Prapuolėnis parvėžė kunin-gą su V. Dievu, kuris išklusė nelaimingo išpažinties, paskui Kučauskas nuvežta Kybartų li-gonbutin, kur ant rytojaus ir pa-simirė. J. K. kas. ("Saltinis").

IS PASVITINIO, ŠIAULIŲ PAVIETO.

Gegidžių okolicos Ona Kriš-tanaitis padėjo pas kun. Zi-vatkauską keliasdešimt rublių. Išguldė jie taip apie 6 metus be jokio nuosimnio. Stai neseniai pas tą kuningą atėjo kokia tai mergina, pavadino save O. K. sesers dukterimi ir pareikalavo iš kuningo 16 rub. Kuningas nepatyręs gerai ar ištikrųjų O. K. pavedė sesers dukterei paimti 16 rublių, davė tuos pinigus tai merginai. Dabar paaiskėjo, kad O. K. jokios sesers dukters ne-siuntė.

Ar neverčiau jau sutauptytus pinigų dėti į bankas ir į pač-tos taupomąją kasą? ("Lietuvos ūkininkas").

IS LIEPOJAUS.

Vieļu fabriks (Beker ir Co.) yra tai vienas iš didžiųjų Liepo-jaus fabriku. Dirba jame gele-žis, plieną, šakes, visokios rūšies vinis, vielas (dratas) ir tt. Dar-bininkų dirba arti 2000 žmonių. Prieš streikų metus ir dar po streikų darbo budavo užtektinai, ir neblogai uždirbdavo, sulygi-nant su uždabiais mažesniųjų Liepojaus fabriku. Pastaruoju gi laiku, jau antri metai, darbas labai sumažėjo. Praeitais me-tais visas fabrikas nedirbo du mėnesius, o siemet vėl mažne vi-sas nedirbo daugiau dviejų mė-nesių. Ir dabar dar nėra gero dirbimo, nes vinių skryius jau dvi savaiti kaip dirba po tris dienas per savaitę. Tarp šio pa-briko darbininkų nemažai yra lietuvių, bet lietuviųbei dangu-ma jų jau žuvę, nes išvirtė į lenkus ir savo kalbą niekina. Tautiskai susipratusių beveik ir nėra, laikraščiai labai mažai te-skaikto, nors kitas iš jų gerai už-dirba ir pasitūrinčiai gyvena. ("Rygos Garsas").

IS RĖTAVOS.

Ačiū mirtusiam kunigaikščiui B. Oginskui Rėtavas įgijo elek-truos apšvietimą, gi kunigaikš-čienė Oginskienė pertaisė savo lėšomis iš senos bažnyčios grin-vešų didelę salę vakarams ir k. d. Salėje telkė rūkstantis žmo-nių. Buvo jau čia ir keletas lie-tuvių vakarų, kuriais rūpinosi daugiausiai pję Knabikaitė ir Dr. Cirtautas. ("Viltis").

IS SĀDUVOS, ŠIAULIŲ PAVIETO.

Siuose metuose buvo pastaty-tas akmeninis kryžius ant ka-po Juozapo ir Margaretos Kai-revičių; bet dabar tas kryžius tapo pavogtas. Policistai su-ėmė 2 nužudytus ir gerai juos apdaužė. Bet pasirodė, kad tie žmonės nukentėjo nekaltai. Ma-noma, kad burliokai tą darbą padarė. Iki šiol dar pavogę kryžių tikri vagiliai nesusekti. J. K.

IS VARSUVOS.

Cia norėta inkurti žmonių la-vonų deginimo šalininkų drau-giją. Bet vyriausybė neleidė pasiremdama tuo, kad, anot dak-tarų įstatų, mirusieji reikia kasti žemėn. ("Viltis").

IS PRŪSŲ LIETUVOS. Do-Tilėje liepos 10 dieną "Bjeo rutėš" draugija šventė Žalgi-rio o draug ir savo 25 metų sukaktuves. Buvo atvažiatę sve-čių iš Didžiosios Lietuvos, taip-gi ir iš Amerikos. Dieną buvo prakalbos ir dainos Šiaulių dar-že, vakare gi salėje buvo atlik-ta dviejų veiksmų melodrama "Birutė".

IS GLASGOWO, ŠKOTIJOJ.

Liepos 18 d. "Škotijos Sveikos Draugijos" Glasgow kuopa parengė lietuvių vakarą — paminėjimui kovos ties Gruenwaldu. Taip bent skambėjo lietuviški šokiai ir skrajantys krausai. Bet visai kitaip išėjo. Sa-
lė nusamdyta didelė; muzikan-
tai taipgi buvo lietuviai. Todėl
nekantriai laukiau vakaro. Pa-
galiaus ir tas pasirodė: muzi-
kantai pradėjo visokias "pol-
kas", "kadrilius", "valcus",
"koketes", "mozurkas" ir tt. Lie-
tuviškų nei čypt, turbūt nemo-
kėjo. Kamegi paminėjimas
Gruenwaldo?

Antgalo 1 val. pasirodė kal-
bėtojas, vienas iš šviesiečių.
Pradėjo kalbą apie svarbą ap-
vaikščiavimo, toliau kalbėjo apie
narsą lietuvių anuose laikuose,
apie nedorumą kryžiečių. Bet
susirinkę pakėlė triukšmą, rik-
smą, pasipylė keiksmų, šapksmų
"ciiclistai, lauk su savo pamok-
lais" ir tt. Tąsyk ir norinti iš-
girsti negalėjo klausyti ir kal-
bėtojas turėjo nustoti.

Tik vėliau kalbėtojų prasi-
šalinus ir muzikantams užgraj-
vus, triukšmas sumžėjęs ir va-
karas vėl sugrįžo į senąjį lietu-
viškumą.

A. Kriaučiūnas.

SENA BYLA.

Per paskutiniuosius kelerius
metus įsisteigė Lietuvoje nema-
ža naujų gimnazijų, pasidarė pa-
togeniškas sanlygos įstoti į jas lie-
tuviams; kas metai kelius kar-
tus daugiau lietuvių, negu se-
niau, baigia universitetus, insti-
tutus. Viename Peterburgo uni-
versitete kelius kartus padidėjo
paskutinių metų lietuvių stude-
ntų skaičius. Rodos viskas kry-
po ton pusen, kad mes ingytui-
me daugiau inteligentų savo
krašte. Tačiau apsidairę aplin-
kui, įsitikinsime, kad mūsų viltis
beveik tuščia, aplinkui Lietuvo-
je matome apsigyvenusius kuon-
ne vienus dar ausrininkus ir va-
pininkus, kurių eilėje keltiną
jauniklį inteligentą tesurasi. Kur
gi visi kiti dingio ir tedingingai
mūsų šviesuoliai, Lietuvos duon-
ele išauklėti, valstiečių varg-
dienių sunkiai uždirbtu skatiku
į žmones išleisti? Jų pilna vi-
suose Rosijos pasiviečiuose, jie
amžinai atrūkė nuo to kelmo,
iš kurio išaugo. Svetimame kra-
ste įsigyveno, vedę svetimos tau-
tos žmonas auklėja tenai sveti-
mas šeimybas, iš kurių visa kas
gali išeiti, tik ne lietuviai. Vi-
enų jų, amžino atminimo, mūsų
inteligentų vaikai papildys rusų
inteligentijos eiles, pristatys biu-
rokratijai ištikimų valdininkų,
kitų vaikai padidys lenkų visu-
omenės viekus, gal bus minia-
tiūroje nauji Jagelaičiai. Taigi,
ar yra ko džiaugties, kad lietu-
viai kas metai vis daugiau ir
daugiau išleidžia jaunomenės ir
augstesnius mokslus ir vis ma-
žiau ir mažiau, palyginus su
pirmųjų metų metais, gauna atgal
jį savo kraštą? Čia nėra daug
ko skaityti, nes aritmetika aiš-
ki: dešimtį išmokys, iš jų de-
vynius atiduoda svetimiesiems ir
tik vieną kokią sau teatsiima. Jei
taip ir toliau bus, tai mūsų inte-
ligentija ims mažėti senėjį pa-
sitraukus dirbė, o jų nebus kas
pavadoja. Ką padės raginus
valstiečius mokyti savo vaikus,
tai tie vaikai, ingiję mokslą,
taip sakant, apsiplunksnė, iš-
skris svetiman kraštan ir ten
savo visam gyvenimui susisuk-
s liuzus.

Bent tuo tarpu iš tų pabėgė-
lių lietuviams jokios naudos nėra.
Tik pagalkvime! Per tris-
desimtis metų valstiečių luomas
davė bent tris tūkstančius įvair-
ių laipsnių inteligentų, iš kurių
savo krašte paliko pora kokių
šimtų. Kiekvieną iš jų leido tė-
vai mokslan, atitraukdami gar-
desnį kasnelį nuo savo burnos,
kad tik jų mylimieji vaikėliai
būtų šviesūs ir laimingi, kad jie
taptų žmoniems neužmirštų nei
savo giminių nei savo krašto.
Bet padėta jų mokliui skatika tik
viltinis pilnai teatsilygina, da-
žiausia nutruksta visi ryšiai ir
su tėvais ir su gim-
nimis. Tik šaltas šiaurės vė-
jas paskui atpučia vieną kartą
per metus ar per kelerius koki
laiską šaltais keliais žodžiais iš
laimingųjų vaikelių į tėvus ar į
pajėjamus.

Ne kiek iš tų sočių intelligen-
tų, gyvenančių toli nuo užaukle-
tųjų juos krašto, ir dirbančių
mūsų visuomenėi. Sumanome
kokį tautos darbą, reikalingi es-
ame pinigų tam darbiui įvykinti,
— ne ką tesulaukiame iš subur-
zuazėjusių Rosijos inteligentų.
Visi žinome, kad jų nemaža yra
Peterburge, Maskvoje ir kituose
didiesniuose Rosijos miestuose;
kiti iš jų net turtingai gyvena,
bet jų aukų ant tautos aukuro
kaip ir nematome. Gal pasenę,
kaip kita kartą tenka išgirsti,
parvažiuosią Lietuvos žemelen
mirtų. Gal ir susilauksime jų at-
važiujant su pačiomis rusėmis ar
lenkėmis: su internacionalinė-
mis šeimynomis, nei žodžio lie-
tuviškai nesuprantančiomis. Bet
kas mums iš to?

Daugelis, žinoma, kad ir no-
rėtų apsigyventi Lietuvoje, bet
negali. Tokie žmonės palaiko
ryšius su Lietuva ir progai pa-
sitaikias tikrai sugrįš iš svetur
ir nebus mums žuvę. Kartas
nuo karto skaitome laikraščiuose
jų aukas vienam ar kitam tautos
tikslui matome iš jų korespon-
dencijų, kad jie tebemano nors ir
nėgyvena drauge su lietuviais.
Būt tokių inteligentų skaičius
nefidelis; daugumas, kiek žino-
me, gyvena taip sau; liūso lai-
ko turėdami vaikščioja į klubus,
kortuoja, žodžiu sakant, gyvena
pilnu kultūros gyvenimu, koki
duoda šio meto buržuazija, su
visomis lepinančiomis intaiso-
mis.

Išencijusių pabėgėlių intelligen-
tų mes nebesulauksime grįs-
tant savo kraštan; galima juos
išvesti iš savo surašo, nes tai
moritūri (mirtini). Visa viltis
jaunomenėje, naujoje kartoje.
Iš jos dauguma be idealų; kol
dar mokosi, kol dar tebelanko
augstiasis mokyklas, tai dar
nors pirmieji obalsai vaiko,
pasūkauja, bet baigusi ta dau-
guma jaunomenės gal taip di-
ngs, kaip yra dingusi senoji
karta. Mažumoje gi studentų
vies dēto turime idealistų, bent
svajojančių savo krašte apsigy-
venti.

Kiti jaunikačiai teisinasi Lie-
tuvoje nešą vietų jiems pabaig-
us mokslą, tad kaip gi, sako,
nėbėgus dėl duonos svetiman
kraštan. Tai ne tiesa! Ir tie,
kurie seniau apsigyvenę yra Lie-
tuvoje, ne geresnėmis sanlygo-
s išėjo mokslus, kaip jų da-
bar cinate, ir jų vietos nelaukė,
reikėjo patiemis ir vietų ir dar-
bo susijiešioti, o dėlto, žiūrė-
kite, gyvena ir badu nemiršta. Vi-
šų pirma reikia norėti dirbti, tai
bus ir vieta, bus ir darbas. Pir-
mučiausia gi pravartu išanksto
susiprasti su ta mintimi, kad re-
ikia gyventi Lietuvoje, kad tai
kiekvienas lietuviu inteligento
pareiga yra; tuomet visiškai ne-
sunku bus apsigyventi ir jokio
didvyriškumo nereiks.

Kas gi būtų, sakysime, jei ši
trečioji dūma, sumanius Puriške-
vičiui, praverstų įstatymą kad nei
vienam katalikui neduotų Rosi-
jos gubernijose vietų. Juk nie-
ko neatstiktų; tikrai mūsų in-
teligentai, vietų ieškotojai, pa-
siskubintų susirasti vietas Lie-
tuvoje. Žydoms niekur vyriaus-
ybės vietų neduoda, o jie vis del-
to jas turi.

Ne! Studentams reikia dau-
giau idealizmo. Ne pro šalį bū-
tų, kad kiekviename universite-
te, kiekvienoje mokykloje stu-
dentai darytų draugijas pasiza-
dėjusių, ar žūt ar būt, baigus
mokslą apsigyventi Lietuvoje.
Kol to nebus visi jų demokra-
tizmo obalsai bus tušti šuviai
į orą.

Antrą vėl tai, kad "Žiburėlio"
ir "Motynėlės" draugijos tešelp-
tų tuos studentus, kurie tvirtai
prizada išėję mokslus grįžti savo
kraštan.

Svarbiausia, kad pati mokslei-
vių jaunomenė imtų šį klausimą
svarstyti. A. Sm.
("Viltis").

IS AMERIKOS.

PAŠOVĖ NEW YORKO MAJORA.

Tik ką gauta žinia, jog New
Yorko miesto majoras Gaynor
tapo pašautas. Majoras nuga-
benta ligonbutin. Vargiai bėpa-
gysias. Pašovė kasžinkoks ai-

rys. Gaynor buvo vienas įžy-
mesnių demokratų partijos ve-
ikėjas.

GOVERNATORIAUS REIKALAVIMAS.

Austin, Tex. Valstijos guber-
natoriaus Campbell teisdarių bu-
tū padavė reikalavimą, kad bu-
tų užgirtos naujos teisės, ku-
rių uždraustų laikyti salioną
arba kitokią su svaiginančiais
gėrimais įstaigą arčiau kaip 10
mylių nuo mokyklų. Jaugi rei-
kalavimas bus išpildytas, niekur
miestuose negalės but salionų.

JAUNIAUSIAS KONSULIS.

Prezidentas Taft paskyrė į
Port d'Ankres, 15 mylių nuo
Morokko, konsulius pagelbinin-
ku 19 metų vaiką Erhan Allen
Weinburga. Alga jo bus 2000
dol. Bus tai, turbūt, jauniausias
konsulius, arba bent konsulius
pareigas pildantis vaikas visame
pasaulij.

ISIRINKO VEŽEJĄ, NE MILIJONIERIŲ.

Menshasset, L. I. Čia buvo
mokyklų užveizdos rinkimai.
Kandidatais buvo milijonierius
Stephan A. Mason ir vežėjas mi-
lijonierius Whitney, Williams
Warren. Rinkimuose vienok
vežėjas pergalėjo milijonierius,
kadaangi jis turi 8 vaikus, tai jam
pagerinimas lavinimo įstaigų tu-
ri labiau rūpėti negu bevaikiui.

KIEK IŠMOKĖTA DIVIDEN-DO SUV. VALST.

Pereitais metais Suv. Am.
Valstijoje iš viso išmokėta divi-
dendo \$395.000.000, daugiau \$30-
000.000, negu užperėitais. Dau-
giausia išmokėjo Standard Oil
— \$39.335.353 ir United States
Steel — \$39.206.996.

MIESTAI AUGA.

Washington, D. C. Iš pasku-
tinio gyventojų suskaičymo
Amerikoj pasirodė, jog per to
metą, iš mažų miestelių net 60
sulaukė 25.000 ir daugiau gy-
ventojų. Miestas Jersey City
turi dabar 267.779 gyv.

SKAITLIUS GYVENTOJŲ ANT SALOS PORTO RICO.

Laikė paskutinio gyventojų
suskaitymo ant paveržtos po
paskutiniam karui nuo Ispanijos
salos Porto Rico buvo 1.118.612
gyventojų. Didžiausias miestas
ant tos salos yra San Juan; jis
turi 48.713 gyventojų.

RHODE ISLANDO IR OKLAHOMOS GYVENTOJAI.

Laikė paskutinio visuotio
Amerikoj gyventojų suskaitymo.
Valstijoj Rhode Island buvo
542.674 gyv., arba 26,6% dau-
giau negu buvo dešimtis metų
atgal. Oklahomoj dabar rasta
1.651.951, arba 169% daugiau.

NEGRŲ ŽŪDYMAS.

Palestine, Tex. Dideliose
baltųjų su negrais mustynėse
užmušta 21 negras ir 4 baltieji.
Mustynės iškilo, kuomet balta-
sai, susibarę su juoduojų, už-
mušė jį. Išgirdę apie šį atsitik-
imą, ir baltieji ir negrai paki-
dė ginklų ir bėgo atsitikimo
vieton. Čia-gi ir įvyko didelis
kraujo praliejimas — bene di-
džiausias paskutiniuose metuo-
se. Daugybė negrų apleidžia
Palestine, gelbėdami savo gyva-
stį.

Beltonė, Tex. Tūlas jaunas
negras Gentry anksti ryto ban-
dė į jį tylos našlės butą, bet
našlė neįsileido, o jos dukrė iš-
šovė į negrą iš revoliuorės. Ke-
liomis valandomis vėliaus mi-
nia, susigavus aną negrą, jį nu-
šovė ir jo kūną iškanėveikė.

PAVOGĖ DŽIOVOS BAKTERIJAS.

Tapėka, Kans. Nuo pašto pra-
puolė 13 stiklinių su džiovos bak-
terijomis, kurios buvo siunčiamos
Dr. Sarah. Rado jas atkimštas
šalygatvį. Bakterijų jose
buvusiu pakako išaikuoti
mūsi miesto gyventojų, bet
kad stiklinės buvo ant saulės,
tai jos spinduliai bakterijas už-
mušė.

PAVOJINGAS DARBAS.

Bradford, Pa. Mašiant nitro-
gliceriną dirbtuvėj Dupont

Powder Co., explodavo maito-
ma medaga. Explodijos darbi-
ninkai John Sloan liko į du-
kes sugulę. Toj vietoj,
kur dar trioba, žemėj yra tik
išnėgę gili duobė.

SUIMTI.

New York. Likosi suimti se-
ptyni urėdinkai, United Wireless
Telegraph Co. Jie apskusti už
pasipriešinimą iš pačio prigavin-
giams meriams ir už sukabį su
prigavinčiais meriais. Kompani-
jos direktorius pastatys po
kaučija 25.000 dol.

APSIKIRKĖ AUKSO IJESKO TOJAI.

I naujus aukso laukus Briti-
skoj Kolumbijoj išplaukė daug
aukso įjieskotojų, tikėdamiesi
greitai pralobti. Tuom tarpu,
profesorius Brook, pagarsino, jog
atsiustos iš tų aukso laukų pra-
bos susidėda iš perito, kuriame
labai mažai aukso yra, jis negali
nei darbo apmokėti.

SUSALO PRIE 105 SILUMOS.

El Paso, Tex. Vienas vežan-
tis ledą mexikonas, pailsęs, užsi-
manė ant savo vežimo užmigti.
ledas buvo audimu uždegintas.
Vežėjas, norėdamas nuo karš-
čio pasislėpti, palindo po audi-
mo ir užmigo. Ant rytojaus ra-
do jį susalęs, nors oro tempera-
tura buvo 105°.

IŠMUSĖ VISĄ ŠEIMYNĄ.

Santa Rosa, Cal. Namuose
gyvulių augintojo Enocho Ken-
dalo, policija pelenuose rado dar
ne su visai sudegusius kaulus
trijų žmonių. Kaulai tie yra, be
abejonės paties Kendalo, jo pa-
čios ir sumaus. Mano, kad visa
tą šeimyną nūžudė japoniečiai,
nes vienas netoli gyvenantis ja-
ponietis nūo Kendalo gavo į
kailį, tai užtai jis atkeršijo.

NEGRAS BULVIŲ KARALIUS.

Edwardsville, Kans. Sitose
aplinkinėse gyvena negras Janens
B. Grones. Jis vienais metais
užaugino 721.500 bušelių bulvių,
arba 12.500 bušelių daugiau negu
koks kitas farmeris ne tik Ame-
rikoj, bet ant viso žemės pavir-
šiaus.

EXPLIODAVO KIAUSINIS.

Findlay, Ohio. Tūla N. Reip-
pie virė pusričiams kiaušini; be-
viridamas kiaušinis sprogo ir
taip smarkiai, kad nudegino
moterį veidą ir rankas. Dėlko
toks sproginas pasidarė, neži-
nia.

PATS NUSIŽUDĖ.

Ridgeway, Va. Nesenai bu-
vo pranešta, jog čionykštis mie-
sto majoras Bousman dinamito
bomba likosi užmuštas. Dabar
vienok pasirodo, jog jis pats nu-
sižudė, degančių cigarų už-
degęs dinamito patroną. Mat
jis turėjo daug skolų, o nusi-
žudėdamas norėjo šeimynai pa-
likti pinigų iš gyvatis asek-
uracijos draugijos.

JAUNAS SAUŽUDYS.

Kalamazoo, Mich. Nusizūdė
čia savo tėvų namuose 11 metų
sūnus šerifio pagalbininkas
Thayers. Vaikas mat nenorėjo
muzikos mokytiesi, už tai jį tė-
vas pasiuntė į savo kambarį.
Čia vaikas sau galą pasidarė.

PER DAUG VARLIŲ.

Greelon, Cal. Čia tiek prisie-
gis varlių, kad ant gatvių ne-
galima nuo jų išsilenkti, praei-
viai ant jų užmima, todėl girdėti
vien jų čypimas, o naktimis jų
kurkimas neįduoda žmonėms
miegoti. Visoki bandymai var-
les išnaikyti buvo be pasekmų.
Gal tai Dievo bausmė, kaip bu-
vo Egipte Maizio laikuose!

MOTINA NUSKANDINO SAVO 4 VAIKUS.

Antioch, Cal. Tula J. Mello
viena paskui kitą nuskindino
kubile savo ketvirtą vaiką. Pa-
likusi negyvas kūnelius namie,
ji nuėjo polijon ir parėkal-
avo, kad ją apšautų. Ji išėjo

is proto. Vyresnysai vaikas bu-
vo 4 metų.

NELAIMĖS.

Denova, Tex. Užgimus gais-
rui pompy stacijoj Texas Paci-
fik geležkelio Shermane, expli-
davo gazolinos rezervuaras. Ex-
plozijos 20 ypatų tapo sužeistų.

Johston, Pa. Sudegė elektriš-
kų storių įtaisų Cressone.
Nuostolius gaisro padarytus
skaifo ant 150.000 dol.

Middletown, N. Y. Išsoko
iš vežų netoli nuo čia Erie
geležkelio traukinys. Prie to 3
traukinio tarnai tapo užmušti.

Scranton, Pa. Netoli nuo čia
išsoko iš vežų Delaware Lacka-
wana & Western geležkelio pre-
kij traukinys ir susidaužė. 37
vežimai užsėdė. Prie to du
geležkelio tarnai tapo užmušti.

Vancouver, Wash. Trauki-
nys Spokane, Portland & Seat-
le geležkelio užbėgo ant rankinio
vežimo, kuriame buvo vengrai
kelia taisynti darbininkai. Pen-
ki darbininkai tapo užmušti, o
daug jų sužeista.

Jamaica, L. I. Sudegė čia
beturčių nakvynės namai. Sude-
gė prie to septyni žmonės —
penki vyrai ir dvi moteris.

Granite City, Ill. Javų krau-
tuvėse "Corn Products Refin-
ing Co." expliodavo dulksė.
Explodijos du negrai liko už-
mušti, o septyni sunkiai sužeisti.
Tarp sužeistų yra ir mirtinai
sužeisti.

Birmingham, Ala. Netoli nuo
čia, geležkelio lokomotyva užbė-
go ant automobilio ir jį sudaužė.
Chaffeurs ir viena mergina ta-
po ant vietos užmušta, o 9 ypa-
tos sunkiai sužeistos.

IS DARBO LAUKO.

Kansas City, Mo. Angliaka-
siai pietvakarinij kasyklų pa-
traukė tarybas su kasyklų savi-
ninkais ir streikuoja toliau.

Columbus, O. Per tarpinin-
kystę gubernatoriaus pranešta
streikuojantiems gatvinių karų
tarnams, jog kompanija sutinka
išpildyti kitus jų reikalavimus
apart pripažinimo unijos. Tar-
naujanti vienok atsakė, kad ant
tokių išlygų niekada nesutiks.

Greensburg, Pa. Streikuoj-
ja čia angliakasiai. Palaikymui
tvarkos, sutraukta 400 šerifų pa-
gelbininkų ir 90 konstabelių.

Grinsburg, Pa. Perdėtiniai
minkstųjų anglių kasyklų dar-
bininkų organizaciją atviri lais-
ko atsiskaidė prie buvusio pre-
dento Rooseveltto kviesdami jį
atkakti ištirti sanlygas distrikte,
kur yra darbininkų streikai.

Danville, Ind. Teisėjas
Francis W. Wright užsi-
draudė Illinoisiaus anglių ka-
syklų organizacijos viršininkams
stabdyti darbus kasyklose O'Gara
Coal Co. Saline. Minėta kompa-
nija dirba keturiuose kasyklose.

New York. Iš naujo su-
streikavo čia 15.000 darbininkų
300 drabužių dirbtuvių, tame
6000 nekterų. Jie reikalauja 53
val. darbo savaitę ir didesnį
algų. Manoma, kad prie strei-
ko prisidės daugiau darbininkų.

Columbus, O. Čia dar vis
streikuoja tarnaujanti ant gat-
vių karų. Kadangi streikieriai
užsilaiko ramiai, tai manoma
sutrauktąjį miltįjį namon sugra-
žinti. Miesto majoras norėjo
priimti 1400 speciališkių poli-
cistų ištraukus milicijai, bet atsi-
šaukė norinčiųjį tarnauti vos 100.

Pereitą savaitę Juigintiuose
Valcėnuose buvo 166 nusi-
bankrutiniai, arba 32 mažiau
negu užperėitą.

Columbus, Ohio. Atsiųsti
čia suvaldyti streikuojančius gat-
vių karų tarnus kareiviai, tarp
savęs, suselpmui streikierių, su-
rinko 500 dol.

Birmingham, Ala. Darba-
čionykščiose liejyklose ir pieno
dirbtuvėse čia vidutiniškai

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IS NEW YORKO, N. Y.

New Yorko arcivyskupas
Farley, liepos 24 d. 1910 m.,
ėmė dalyvumą lenkų Zalgirio
apvaikščiojime ir sa-
vo prakalboj garbino pergalė-
tojus; patsai popiezius iš Rymo
per savo delegatą atsiuntė tele-
gramą, palaiminančią sukaityvių
kėlejus. Ir taip daro tie, kurie
500 metų atgal laimino jų žu-
dytojus.

Bet kuningai ne visi veid-
mainiai. Kada Philadelphiaus
lietuvių surengė apvaikščiojimą
Gruenwaldo pergalės, tad ku-
ningas Antanas Milukas, laiky-
damas kryžiečių pusę kaip ir
senųjų laikų šventi tėvai, sten-
gėsi sulaukyti apvaikščiojimą su-
kaktuvių, Dr. J. Šliupą prieš
miesto valdžią perstatė anar-
chistu.

Nors kuningo Miluko darbas
bjaurus, bet jis pasirodė ne-
veidmainingu, pasirodė tikru
kryžiečiu. Tą lietuviams reik-
tų visada atminti.

A. Žemaitis.

IS GRAND RAPIDS, MICH.

24 liepos atsilbuvo apvaikš-
čiojimas sukaityvių kovos ties
Zalgiriu. Dalyvavo apvaikščio-
jime visos draugijos, lygiai tau-
tiskos kaip ir bažnytinės. Pa-
roda ėjo svarbiausiomis miesto
gatvėmis, susidėjo ji iš trijų di-
vizijų ir 3 benų.

Pirmojoj divizijoj buvo raiteli-
ų arti 40, baltuose drabužiuose
su mėlynais apsiuviniais; pas-
kui jojo D. L. K. Vytatas su
dviem generalais. Kun. Vytautą
perstatė p. V. Nikšas, o gene-
ralus pp. Jonas Kriščiūnas ir
Jonas Teiberys. Paskui vazi-
vo didelis (net 40 pėdų ilgio)
vežimas pakinkytas šėiais bal-
tais arkliais; prišakinėj vežimo
dalyj buvo sostas, ant kurio sė-
dėjo Lietuvos karalius Mindau-
gis (perstatė p. Puktelis) su 6
lydovais aprėdytais meškų kai-
liais; vežime buvo mindaugio
moteris (perstatė Jieva Grigai-
čiūtė) su savo tarnaitė. Benas
sv. Petro ir Povilo draugijos ir
sv. Petro ir Povilo draugija.

Antra divizija susidėjo iš be-
no sv. Jurgio draugijos ir sv.
Jurgio draugija, sv. Juozapo
draugija ir bažnytinis choras,
kuris vaziavo vežime.

Trečią diviziją tvėrė, benas
Lietuvos Sūnų ir Lietuvos Sū-
nų draugija. Vežimas mergai-
čių parapijinės mokyklos. Apie
40 karietų sekė parodą; bu-
vo ir miesto majoras Ellis auto-
mobiliuje.

Paroda sugrįžo atgal ant pa-
rapijinio loto, kur buvo prakal-
bos su dainoms. Susirinkimą
atidarė kun. V. Matulaitis ir
kalbėti perstatė miesto majorą,
kuris labai išgyrė lietuvių ir
lietuviškas seseria-vienuoles mo-
kytojas, nes lietuvių, turėdami
savo parapijinę mokyklą, nesinau-
doja publika. Ant galo pasa-
kė, kad jam linksmu buti ap-
vaikščiojime ir kad ta paroda,
tai viena iš puikiausių Grand
Rapids.

Dainuota daina "Girja šlam-
čia užia" bažnytinio choro po
vadovystę V. Staševičiaus. Kun.
Serafinas iš Kensingtono savo
trupmų kalboj aiškino istoriją
kovos ties Zalgiriu; ragino reng-
ti instagias, kurios užsimtų iš-
pirkimu dvarų Lietuvoje ir par-
davėnėjimu jų žemės lietuviams
bežemiams; ragino tėvus ir
motinas vaikus auginti dorai;
mokinti lietuviškos kalbos ir
neleisti ištautėti. Parapijinės
mokyklos mergaitės padainavo
"Kur banguoja Nemunėlis". To-
liau kalbėjo p. Kemble, valstijos
atstovas angliškai. Jis sakė,
kad lenkai nieko negalėjo nu-
veikti be pagalbos lietuvių, vi-
si didvyriai vadovai Lenkijos
buve lietuviai, ką ir anglių tyri-
nėtojai patvirtina, tik lenkai
juos sau prisisavinę. Jis taipgi
pagyrė tokią parodą. Bažnyti-
nis choras padainavo "Kur bė-
ga Sešupė". Po to p. Elijašius
iš Chicago kalbėjo.

Jis daug norėjo pasakyt, bet
nieko nepasakė. Pirmiausia jis
išgyrė pats save, kad su augstu
cilindriu važinėjo automobiliu-
je po visa Ameriką, jog gyvė
prezidentui (kokiame nepasakė)
lietuvių, būk lietuvių yra ge-
ri. Toliau sakė, būk lietuvių

negali būti gerai tautiečiai,
jai nėra gerai katalikai ir
privėdė pasaką apie žmogų, ku-
ris laukė kuningo su šventu sa-
kramentu, o gavęs sakramentą,
išnyko.

Ant galo pasigyrė, kad jis
yra kokiu ten bosu Chicagoje ir
daug Valparaiso studentų atzi-
na pas jį prašyti darbo, bet jis
jiems darbo neduodas, nes jie esą
visi socialistai ir bedieviai, ple-
šikais, tokie, kaip buvo Lietuvo-
je 1905 metuose.

Dar kalbėjo kun. Matulaitis
apie nusikėkimą to apvaikščio-
jimo

ningus kuningui, nori įtaisyti altorių savo patrono naujų bažnyčių; tam reikės apie 600 dol. Klebonas liepos 6 d. bažnyčios reikalams parengė pasivažinėjimą ant vandens ir įsakė, kad visi eity, kad neitų dirbti, o jai kas eis dirbti, tai, kad tos dienos uždarbį atiduotų bažnyčiai. Bet prievarta mažai gelbėjo, mažai žmonių piknikan važiuo, todėl ir pelno buvo nedaug, nedaug buvo ir tokių, kurie savo dienos uždarbį klebonui atidavė.

Marijonos Sūnus.

IS PORTLAND, OREGON.

Darbai čia eina labai gerai, kas nori dirba. Yra 2 lietuviški salūnai. Miestas turi 200.000 gyventojų, visokių darbų yra daugiausiai gėrioje. Moka nuo \$2.50 iki 3.50 dol. už dienos darbą. Kadangi darbai eina gerai, tai žmonėlių pilni kišenai pinigų. Lietuvių yra keliolika tuzinų. Daug žmonių važiuoja ir perka žemę. Žemė Oregone labai gera, bet brangi. Toliau nuo Portlando dar galima gauti akėrį už 25 dol. geros žemės, o apie kalnus už 16 dol. 160 akrų. Ten nedidra žemė ir visur didelės gėrios. Jai būtų 100 arba 200 šeimynų, tai galima būtų lietuvišką koloniją įkurti. Nuo kompanijų galima dar pigiau gauti žemės. Medžiai dideli 18 pėdų storio.

F. Domeika,
53 Freemont st.,
Portland, Oregon.

IS LIETUVIŲ LAIKRAŠČIŲ

Išėjusiam 4-me „Aušrinės“ numerį tarp daugelio kitų straipsnių ir straipsnelių yra tilpęs A. Bulotos straipsnis, aiškinas, kokių augstųjų mokslo šakų reikalingiausia ištis mūsų moksleiviams. A. Bulota, žinoma, pripažįsta visas už reikalingas. Tačiau, anot jo, labiausia lietuviams reikalingi esą daktarai ir juristai, ir todėl baigę gimnazijas jaunikiai „testojie“ — sako — į mediciną, o ypač į jurisprudenciją.

Šitie p. A. Bulotos išvedimai patvirtina tik tai, kas jau yra: iki šiol lietuvių studentai — jaigū ne medikai tai juristai; ypač juristų daug, rasi ir perdaug. Peterburge, leiskim, iš visų lietuvių studentų — juristų bene 70 nuosimtis. Lietuvoje, žinoma, reikalingi advokatai: lietuviui prate bylinėti. Bet kad būtų reikalingas toks didelis advokatų nuosimtis — abejotina. Salis, kurioje privisė advokatų, tankiausia esti nelaiminga salis.

Dorpatio lietuvių studentai sumanė paleisti tarp studentų lietuvių anketa su įvairiausiais klausimais. Jų anketoje projekto tilpės „Aušrinės“ N. 4. Klausimai paskirstyti į: įžangiuosius, apie medžiaginį padėimą, apie lavinimosi, politiškas pžiūras, tautiškas pžiūras ir apie dorą ir sveikatą. — Daugumas išdėtytų klausimų labai jau „studentiški“ ir visai neparodo didesnės inteligencijos tų, kurie juos išdėjo. Štai keli charakteriniai klausimai:

„ar jauti T. pašaukimą prie išrinktosios mokslo šakos; jai ne, tai kodėl“.

„ar prisilaikai T. kokios nors filosofijos: a) monizmo, b) dualizmo, c) materializmo, ar kitų“.

„ar manai T. politikos pžiūras ir kiek kartų“.

„ar stovi T. už vyrų ir moterų tiesų sulyginimą“.

„ką augščiausiai atstai: ar poeziją, ar prozą“.

„ar turi išsidirbęs kokius nors doros principus“.

„ar vartoji T. alkoholinius gėrus; a) ne, b) po truputį, c) daug“.

„ar neturi lyties susiėsimų (iš šalies); jai turi, tai nuo kurio laiko ir ar dažnai“.

„ar nesergi kokia nors Veneros liga; gal sirgai — kiek sykų ir kokiomis“.

„kokiai T. gyvenimao devizas“.

Šitokių klausimų akyvaizdžiai rėstebetina jau būtų išgirdus klausiant ir apie tai: kokios merginos daugiausiai pa-

tinka — baltplaukės ar juodplaukės, jaigu juodplaukės, tai kodėl ne baltplaukės; kokios merginos daugiausiai judina širdį — lietuvis ar kitatautis; kaip T. žiūri į laisvąją meilę; ar rūkai papirusus, po kiek dienų, kokius labiausiai mėgsti ir tt., ir tt. — Negalima nepastebėti ir tai, kad anketa, būdama gana vaikiška ir iš dalies begėdiška, didžiai dvokia dargi ir rusiškumu.

„Aušrinės“ straipsnyje „Kalbos dalykai“ pastebima didelė rusiškų intekmė į lietuvių inteligentų kalbą; paduodama tokių kalbos pavyzdžių:

„Jis gali jį pereščegoliat“.

„Aš padarysiu tau ustupka“.

„Kaip siųst? ar pod banderolju, ar ne; ir ar zakaznym ili prosto“.

„Mės apsigyvenom ant naujo buto ir tt...“

Tačiau šitokios kalbos pavyzdžių gali būti ir daugumas pačios „Aušrinės“ straipsnių. — Ypač straipsniuose su parašu St. S. galvojama išsiai rusiškai ir tie galvojimai tiek nevyksiai verčiami lietuvių kalbon, kad, pristigus kur lietuviškojo žodžio, be jokios gėdos dedama rusiškai ir dargi originalinėmis rusų raidėmis; beto daugelis visieš lietuviams suprantamų lietuviškųjų žodžių paaiškinama tik rusiškai, ne kitaip. Pavyzdžiui: „Iš pirmosios eilės jau aiškus viso fragmento tonas — otrivisty“.

Tulas dalykas esąs „splošnaja logičeskaja pereidzka“, (ir rusai gėdijasi rimtoje kalboje tokius nesąmoningus sakinius vartoti), „būtinis — nieobchodimij“ ir d. k. Taip dalykams einant toliau, galėsime sulaukti „Aušrinę“ spaudintą perpus rusiškai ir šitokiu būdu įvyks rusifikatorių gėdimai. —

Laikraščiuose tilpo žinios, jog Scrantono lietuvių laimėjo bylą su vyskupu ir Scrantono lietuvių bažnyčia nebėsimt vyskupo rankose.

Apie šį dalyką „Draugas“ duoda štai kokį išaiškinimą:

„Jaigu žmonės nori, kad bažnyčia būtų atidaryta, tai turi prisitaikyti prie katalikų bažnyčios įstatymų (būtent, pavesti bažnyčią ir vėl vyskupo globai). Jaigu to nepadarys, tai bažnyčia pasilikis uždaryta ir tolesniam laikui. Joks kuningas į bažnyčią negali įeiti be vyskupo žinos ir leidimo“.

„Jaigu didesnė parapijiečių dalis nenorės klausyti bažnyčios įstatymų, tai pasirodys, jog yra nustoje būti katalikais, ir vyskupas paliks bažnyčią uždarytą po senovę, nes juk negali atiduoti katalikų nuosavybės ne-katalikams“.

Taigi pasirodo sunku katalikams bylinėti su vyskupais už savo nuosavybę — savo (ne vyskupo) pinigais — pastatyti bažnyčią. Jaigu ir įstatymai pripažysta parapijonams tiesą, tai vyskupa katalikus nebepripažysta katalikais, ir jau vyskupo viršus.

„Draugas“, apgindamas nuo užsipuldinėjimų pagarsėjusį Amerikoje „Tėvą Kazimierą“, sako, kad jisai „kaip važinėjo, taip važinėja su misija po lietuvių kolonijas, kaip vertė atšalėlius ir netikėlius atgal prie bažnyčios ir tikėjimo, taip ir vers“.

Bet kitame katalikų laikraštyje „Žvaigždėje“ randame žinią, jog „Tėvas Kazimieras“ greitai laiku apleidžia Ameriką, iškelia į Europą. Kam dabar tikėt? Greičiau „Žvaigždei“ — jokie padėta ir paskutiniųjų misijų data: 6 rugpjūčio, Philadelphia.

FILOZOFO NEBUVELIO GUDRYBĖS.

Kuomet nieko neturima apie dalyką pasakyti, sakoma: „tai didžiausias dalykas“.

Kaip netepti ratai girgžda ir trata, taip ir žmogus be alių galvų didžiausią triukšmą kelia.

Civiliško karo šmėkla.

Iš Rymo kyla buntas — civiliškas karas — prieš Ispaniją, kurios valdžia suvaržė katalikų kuningijos saivalią. (Žiūrėti politiškos žiniošs straipsnį „Pirinejų pussalio“).

Mūsų seneliai sudėjo priežodį: „devyni amatai — desimtas badas“. Bet šioj gadynėj yra žmonių, kurie, nei vieno amato nežinodami, už visų griebias ir bado nei kiek nekencia.

Vosokie naujųjų „izmy“ tvėrėjai, visokie galvų žmonės sukečiai ir monininkai padaro gerus piningus.

Jaigu Kndirka būtų gavęs už savo raštus tiek pinigų, kiek išelkavo jų išleidimui, jis gal būtų gyvenęs iki šiol...

Talentas, kaip auksas, yra retai iškasamas dalykas.

Daugelį dalykų žmonės skaito vertingais tik tasyk, jaigu ant jų yra plomba. Visokių esti plombų. Dabartinių laikų yra madoj plomba su užrašu „moksas“. Tos-gi mados dėlei ir visai nemoksliški dalykai: politika ir diplomacija ant visų savo galų užsirašė žodį „moksas“.

Nieko nepadarysi, reikia atleisti tam, kurs daro blogai, to nežinodamas, bet juk kas nors reikia tam daryti, kas daro blogai, nedabodamas ką daro.

AMERIKĖNAMS LIETUVIAMS PASIULOMA PIRKTI LIETUVOJE DVARUS.

Dar tebeinant apsvarstymams apie įkurimą Lietuvoje bendrijos Lietuvos žemės supirkti, Amerikos lietuviams jau prišunčiama pasiūlyjimais nupirkti ar kitą dvarą. A. Olševskui šiomis dienomis prišūsta iš Lietuvos do laisvų su panašiais pasiūlyjimais. Talpiname čia juos išsiai.

„Gerbiamasis Tamsta! „Prie laiško, kurį Tamstai siunčiame kaslink žemės pirkimo Lietuvoje, siunčiame dar kitą su konkretesiu pasiūlymu.“

Tiktai 10—11 varstų atstu nuo miesto Kauno galima pirkti labai didelį dvarą, kuriame yra 1711 dešimtinų (daugiaus 3000 margų) žemės. Kadangi dvaras netoli tokiu gan didelio miesto, kaip Kaunas, tai ant jo pirkimo niekuomet negalima pralošti, nes čion žemė eis vis brangyn. Iš laisvos rankos tą dvarą galima pirkti už kokius 200.000 rub., bet ant jo guli banko skola daugiaus 70.000 rub., kurios tuoj mokėti nereikia, bet pirkikas galį perversi tąją skolą ant savęs ir paskui mokėti metiniais įnašais, kaip sutarta skola užtraukiant. Galima tojo dvaro ¾ dalis ir kitokiu būdu nupirkti, ant jų yra privatinų skolų apie 40.000 rub. Tas privatinės skolas nupirkus galima vartyti dvarą ant licitacijos ir pačiam neapleisti, kad kitas pirkty, t. y. vartyti didesnį už kitus kainą. Paskui į tą kainą galima priskaityti skolas ir reiktų dėt tik tai, kiek pareitų sumos atėmus skolas bankui ir privatinės. Bet tokiu būdu galima pirkti tik ¾ dvaro, kadangi ¼ dalis priguli kitoms ypatomis ir privatinėmis skolomis neapsunkinta. Užtat geriaus būtų nupirkti visą dvarą. Valdžios bankas nori jį pirkti ir galį gale nupirkti ir išparceliuoti ateiviams-rusams. Butų gerai, kad kas turi pinigų pasinaudoti proga ir nupirkti aprašytą

draugiją, jaigu matys ją gerai apsirokuojančią.

Tai-gi privaltų Lietuvos lietuviams apie panašią draugiją pagalvoti ir nors palengva, bet ant tikro pradėti ją tvirti. Tasyk tik ir amerikėnams pasidarys proga prisidėti svarbian tautai dalykan.

EM. KANTAS.

Kadangi pas mus yra kilęs klausimas apie E. Kanto lietuviškąjį pavėjimą, tai pravartu bus nors dvejtu žodžiu paminėti apie šį didįjį filosofą.

Kanto biografai tvirtina, jog Kanto giminė pacina iš Skotijos.

Siaurinėj Skotijoj nemaža esą pavardžių Cant ir iš ten, sakoma, Kanto senelis atkeliavęs į Klaipėdą (Memelį), iš kur paskui persikėlęs į Tilžę. Kanto tėvas, (pagal amato rimorius), gyveno jau Karaliaučiuje; šita-m-gi mieste 24 birželio dieną 1724 m. gimė Emanuelius.

Karaliaučius tuom laikui, kaip ir visa Vokietija, buvo gan dievobaimingas miestas; dievobaimingi buvo ir Kanto tėvai ir tokių jau dviasoj auklėjo savo sūnų. Ypač Kanto motina turėjo į jį didelę įtekme kūdykystėje; šita-gi įtekme Kantas vėliaus didžiai vertino ir matė joje pamatus, leidusius išsiplėtoti jame tvirtam būdui ir protui. — Kantas buvo skiriamas teologus. Turėdamas 10 metų, jis įstojo į Collegium Fredericianum, kurios direktorium buvo Schulz'as, Kantų šeimynos prietelius, vėliaus tapęs teologijos profesorium Karaliaučius universitete. Colegijoj Kantas ypatingai pamilo klasikų ir latynų kalbą; kompozicijas latynų kalboje rašęs geriausia.

Įstojes universitetan (1740 m.) Kantas labiausia įdomavo matematika ir fizika. Lankė jis ir teologijos lenkijas, kurias skaitė Schulz'as, tačiau tos lekcijos jam rūpėjo mažiau. Paskutiniams universiteto studijų metais Kantui prisėjo universitetas aplėisti. Numirė jo tėvas, šeimyna buvo vargingam padėjime. Kantui reikėjo uždarbiauti privatiškomis lekcijomis.

Tik 1755 met, pagelbint draugams, Kantas galėjo vėl įstoti universitetan; tais pačiais metais gavo jis doktorio laipsnį ir pats paskirtas universitetan privatdocentu. Penkiolika metų jis dirbo šioje nežymioje vietoje, skaitydamas lekcijas fizikos, logikos, etikos ir fiziškosios geografijos. Už šitą laiką jis parrašė nemaža veikalų, kuriais anuo laikui pagarsyvenimui — tankiausia galį būti labai nepatogu ir ir visai nenaudinga. Kas norėtų pirkti dvarą Lietuvoj, būtinai turėtų aplėisti Ameriką ir važiuoti Lietuvon. Kita-gi, jaigu kas ir nusitartų važiuoti Lietuvon, tai į panašius pasiūlymus nežūrės, dienes, būdamas Lietuvoje, geriaus galės apsvarstyti pats, kas ir kaip patogiaus jam nupirkti. Be to juk išstatomų pardavimui dvarų skaičius Lietuvoje yra toks didelis, kad Lietuv. Ūkin.

Nuo to laiko jis visas atsiduoda kritiškajai filosofijai, ir po vienuolikos metų, 1781 m., apgarsina savo svarbiausįjį veikalą „Kritik der reinen Vernunft“ (Grynojo proto kritika). Šisai veikalas buvo tokią išminties galybę atžymėtas, kad nežiūrint į jo kai kuriuos neaiškumus, į naujybės terminologiją, į drąsą opoziciją senoms filozofinėms sistemoms, jis tūm tapo garsus vienoje praeiviatoj Vokietijoj. „Grynojo proto kritika“ buvo priimta visuose svarbiausiuose universitetuose ir net katalikų mokyklose. Tokie vyrai kaip Sahulze—Karaliaučiuje, Jakob—Halle, Kieseweter — Berlyne, Born ir Heydenreich — Leipsige ir daugelis kitų savo filozofijos mokiniuose Kantiskę kritiką į filozofiją dėjo pamatam. Jaukaičiai iš visur spietėsi į Karaliaučiu, kaip į filozofijos šventyklą. Į Kantą žiūrėjo, ne lyginant, kaip į antrąjį Mesiją. Į jį, kaip į kokį orakulą, kreipėsi su įvairiausiais klausimais išsirimui. Toksai visuotinis įdomavimas į Kantą mažai tevelikė; tik vėlesniu savo gyvenimo laikui jis kalbėjo apie savo sistemos išmokina apsirokuavimo ir amerikėnai-lietuvių dėsį.

Ar šitas konkretiškas pozicijas kas-nors Amerikos lietuvių atsilieps, labai abejojame. Lietuvių, kad ir Amerikoje, nėra tiek turtingų, kad galėtų išsyk įmokėti 100 tūkstančių. Jaigu kursai ir turi, tai deda į kokią dalyką piningus, labai apsirokuavęs, nes kiekvienam turtas Amerikoje ne pigiai yra siunčiama pasiūlyjimais nupirkti ar kitą dvarą. A. Olševskui šiomis dienomis prišūsta iš Lietuvos do laisvų su panašiais pasiūlyjimais. Talpiname čia juos išsiai.

„Gerbiamasis Tamsta! „Prie laiško, kurį Tamstai siunčiame kaslink žemės pirkimo Lietuvoje, siunčiame dar kitą su konkretesiu pasiūlymu.“ Tiktai 10—11 varstų atstu nuo miesto Kauno galima pirkti labai didelį dvarą, kuriame yra 1711 dešimtinų (daugiaus 3000 margų) žemės. Kadangi dvaras netoli tokiu gan didelio miesto, kaip Kaunas, tai ant jo pirkimo niekuomet negalima pralošti, nes čion žemė eis vis brangyn. Iš laisvos rankos tą dvarą galima pirkti už kokius 200.000 rub., bet ant jo guli banko skola daugiaus 70.000 rub., kurios tuoj mokėti nereikia, bet pirkikas galį perversi tąją skolą ant savęs ir paskui mokėti metiniais įnašais, kaip sutarta skola užtraukiant. Galima tojo dvaro ¾ dalis ir kitokiu būdu nupirkti, ant jų yra privatinų skolų apie 40.000 rub. Tas privatinės skolas nupirkus galima vartyti dvarą ant licitacijos ir pačiam neapleisti, kad kitas pirkty, t. y. vartyti didesnį už kitus kainą. Paskui į tą kainą galima priskaityti skolas ir reiktų dėt tik tai, kiek pareitų sumos atėmus skolas bankui ir privatinės. Bet tokiu būdu galima pirkti tik ¾ dvaro, kadangi ¼ dalis priguli kitoms ypatomis ir privatinėmis skolomis neapsunkinta. Užtat geriaus būtų nupirkti visą dvarą. Valdžios bankas nori jį pirkti ir galį gale nupirkti ir išparceliuoti ateiviams-rusams. Butų gerai, kad kas turi pinigų pasinaudoti proga ir nupirkti aprašytą

Visi Kanto vėlesnieji veikalai yra tarytum išplaukianti iš „Grynojo proto kritikos“. 1783 m. jis išleido „Prolegomina“, kaip įžangą į Kritiką; 1787 m. išėjo antrasai šiek tiek pataisytas Kritikos leidimas, po ko joje nieko nebebuvo atmainyta. 1786 m. išėjo Naturališkojo žinojimo metafiziškieji elementai, 1788 m. — Teologiškieji Principai filozofijoj ir Praktiškojo proto kritika, 1790 m. — Sprendimo kritika, 1794 m. — Religija vienporto rubežiuose, 1798 m. — Faleletų kontestas ir Antropologija. Antropologija buvo paskutinis Kanto parašytas veikalas. Po jo parašymui Kantas dar gyveno 6 metus. Mirė 1804 metuose.

Laikraštiniame straipsnyje negalime bandyti išdėstyti Kantiskę filozofiją. Kas įdomautų ją, testudijuoją Kanto veikalus ir literatūrą apie juos (pavyzdžiui, geri yra veikalai Rosenkranz'o „Historija Kantiskės filozofijos“, Vaihinger'o Komentarijai prie Kanto Grynojo proto kritikos).

Paduosime dar keletą žinių apie Kanto būdą ir gyvenimo papročius. Kantas buvo neaugstuo ūgiu, turėjo įdubusią kritinę ir vieną petį lyg iškreiptą. Buvo šviesaplaukis, melsvaakis, augstakaktis. Gyvenimą vedė stačiai mechanisku reguliškumu; niekad nebuvo vedęs ir lig mirčiai gyveno studentiška, Tarnas (paa Kantą niekad nebuvo tarnaitės) žiemą ir vasarą jį kelė 5 val. ryto ir nebuvo atsitikimo, kada Kantas keliamas nebūtų atsikėlęs. Visą dieną jis neatitraukiamai skaitydavo ir rašydavo; pietus valgydavo restorane, kurį tankiai mairydavo, kad išvengtų susirenkančių pamatyti jį žmonių. Gulty eudavo 9 ar 10 vak. val. Jo būtas neturėjo jokių pagrazinimų, nebuvo jame nieko nereikalingo.

Kanto skaitymas apėmė plačiausius ir įvairiausius dalykus. Jo pažinėjimas gamtos mokslų, historijos, kelionių ir dailės literatūros knygų buvo begalinis. Jis gerai pažinojo anglų literatūrą iki Karalienės Onos laikų, angliškąją filozofiją nuo Locke iki Hume. Skaitė Voltaire ir Rousseau veikalus, vienok. sensacijinę prancūzų filozofiją žinojo mažai. Vokiškąją dailiąją literatūrą jis sustojo sekęs jos didžiausiam išsiplėtojime Goethe's ir Schiller'o laikuose. Kantas mėgo skaityti laikraščius; tai buvo vienintė skaitymo rūšis, kuri nesiršė su filozofiskais studijais.

Lekcijas Kantas skaitydavo labai prieinamai, visai ne tokiu žiliu, kokių parašyta jo knygose. Pasidėjęs prieš savim kelis popierio gabalėlius, trumpais pertraukiamais sakiniiais išdėstydavo dalyką, pamargindamas įvairiais anekdotais. Jo balsas buvo gana silpnas, bet visuomet gerai girdziamas. Skaitydamas lekciją Kantas visuomet žiūrėdavo į kokį vieną studentą, jį jaigu atsitikdavo, kad pas tą studentą nebūvo gerai užsėgtas drabužis arba trukdavo guziko, tai lekcija galėdavo suirti. Savo lekcijose Kantas beveik niekad nepajudindavęs tu giliųjų doktrinų, kurias randame jo kritikoje.

Kantas mėgdavo gamtos grožybes, vienok niekad nebuvo išvaziavęs iš Karaliaučiaus toliau kaip už 40 mylių. Muzikos jis nemėgo; poeziją vadino pagadinta proza. Nenustojantis protinis darbas pagamino jame tvirtiausią būdą bei šaltbę ir todėl, matomai, jame buvo sumazėję švelnieji žmogiški grožės pajautimai.

Kanto mokiny, Harder'is, nupasakodamas Kanto būdą ir mokytumą, sako, Kantas būdavo visuomet džiaugsmingas, juokai jam atėdavo į galvą, tik panorėjus, ir darydavo tai, kad jo lekcijos būdavo užvazinios. „Jis ragino ir maloniai stūmė mus į minties nepriklausomybę; despotizmas nebuvo žinomas jo naturai. — Žmogus, kurio vardą aš ištariu su gliausia dėkingumu ir pagarba, yra Emanuelius Kantas; jo veidas stoja prieš manim apsuptas maloniaisiais atsiminimais“.

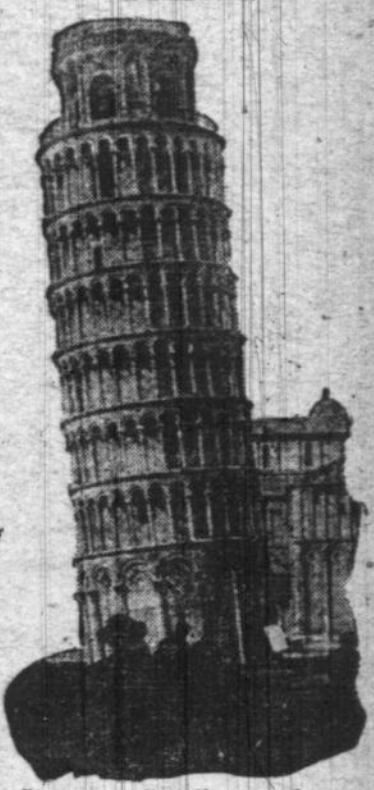
K. J.

NUO DR-JOS „PARAMOS“.

Prielankus Amerikos lietuvių spaudos atsiminimas prie mūsų Draugijos duoda mums viltį, kad gausi amerikėnų ranka parems medžiagiskai mūsų jaunutę „Paramą“. Todėl, kad lengviau ir patogiau būtų su mumis susinėti, Draugijos Valdyba įgalioja vieną iš Draugijos įsteigėjų, poną Mariją, Jurgelionienę tarpininkauti tarp mus ir Amerikos lietuvių ankų rinkime, priimdinėjime harių remėjų mokesčių ir paskolų užtraukime. — (Adresas: M. Jurgelionienė, 3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.).

Su tikra pagarba, Pirmmininkas, L. Vailionis Sekretorius, Vienožinskis. Krokavas, 22-VII, 1910 m.

PISOS PAKRYPĖS BOKSTAS.

Šitas paveikslėlis parodo garsingąjį Italijos miesto Pisos palinkusįjį bokstą. Bokstas yra aštuonių aukštų, kurie riamiai marmurinėmis kolonadomis. Kitą syk, 16-tame metasiimtyje, mokslininkas Galileo-Galilei, pasinaudodamas boksto pakrypimu laidžiojo nuo boksto viršūnės visokias sunkybes, tyrinėdamas lėkimo greitumą. Apie bokstą sakoma, kad jis pakrypusiu ir buvęs pastatytas. Tačiau paskutiniu laiku boksto konstrukciją tyrinėjo tam tikra viešpatijos komisija ir atrado, kad bokstas pats kryptas ir galįs nugriuti. Bokstą stengiamos palaikyti.

KUNINGAIKSTIENĖ DOROTEA RADZIVILIENĖ.

Si grazi amerikėnė, p-lė Dorotea Deacon neseniai ištekojo už lietuviškojo kuningaiškio Alberto Radzivilo. Kuningaiškio motina ilgą laiką priėmusi sunaus sujungtuvėms su amerikėnė. Tačiau jūdvių meilė (o gal ir panelės durtas) paėmė viršų ir gražioji D. Deacon tapo kuningaikestiene.

Tikėjimų Istorijos Rankvedis

Su paveikslais

Farašė, bendradarbiaujant kitiems mokslininkams,

P. D. Chantepie de la Saussa,

Teologijos profesor. Amsterdame,

Vertė J. Laukis

bėmis. Tiesnės smulkmenos mums nėra žinomos, bet reikia manyti, kad koreišių prašymas padarė į Mahometą didelį įspūdį; pranašas nusileido ir pripažino minėtoms dievams gana dviprasmiškus Epitheton ornans bei teisę užtauti pas Allahą (slg. Sura 17, 75). Vienok jis greitai apsiūrijo, kad tai negalima jam sutikti; jis išaiškino, jog pasakyti jo žodžiai buvo jam inkvėpti ne Alacho, tik sėtono ir viešai atsiėmė juos atgal. Koreišitai, kaip galima suprasti, buvo tuomi labai supykinti ir pasiryžo sykį ant visados padaryti galą niekadėjybei. Idant išvengti pavojaus, apiešimtas tikinčių, vyrų ir moterų, vėl persikėlė į Abissiniją. Tuo tarpu prie patriarchališkų arabų papročių nelengva buvo Mahometą priversti tylėti. Paprotys vertė Mahometą gimines žiūrėti į jo darbus kaip į savo nuosavus, teip kad asmeniškai jo niekas nelietė. Tokiu būdu koreišitai visai Gašimtrų giminei atėmė teises ir tie turėjo trauktis į negyveriamąją garđą dalį, apturėję didelius materialinius nuostolius iš tos pusės. Sitą sunkų padėjimą Gašimitai kentė dvejus ar trejus metus; bet šita drausmė neatvedė prie geidaujamo tikslo ir galiausiai išsiskyrimas buvo atsauktas. Labiau buvo Mahometas ištiktas, kaip jis tuojuos po to, turbūt 619 m., panešė vieną po kitam du sunkius nuostolius, netekdamas Charidzės ir Abu-Tolibo.

Tuo tarpu atėjo jam mąstis palikti netikinčius Mekkos gyventojus jų likimui ir pradėti pamokslininkauti už to gardo ribų. Mums toksai pasiryžimas gali matytis visai prigimtu, atmenant visus tuos prityrimus, kokius Mahometas turėjo Mekkoje, bet arabui šitas buvo visai nepaprastu dalyku. Sulyg jo papročį, atidalintas žmogus nuo savo gentės yra nieku; liuosu noru apleidęs savo gentę arba josios atmetas, jis nustoja visokios prieglobos ir skaitosi praliniją į dvi daly. Dešinėje pusė, kur buvo daugiausiai totorių, neišturėjo ir pradėjo bėgti ežero link.

GRUENWALDAS

(ŽALGIRIS).

Keli praeities ruožai.

1410—1910.

ką kitą. Jo vardu priimame šituodu kardu ir norime tuojuos kardu jus nubasiti. Negalime pažymėti kovai vietos, nes ją težio ir jau paženklinoj jums ir mums pats Viešpats."

Ta pasakę, karalius paėmė abu kardu nuo šauklių ir padavė juodu savo sargybai.

V.

KOVA.

Kariūnėnė buvo įsakytą rengties į kovą ir šokti ant priešo, kuomet bus paduotas pirmas gandas. Duodami buvo paskutiniai įsakymai.

Nutarta buvo, jog lietuvių ir lenkų kariūnėnės kovos ne abi sykiai. Išpradžių lietuvių, rusai ir totoriai ant dešiniojo sparno, paskui lenkai ant kairiojo sparno, pagaliau samdininkai. Kitaip sakant, išėjo, jog kryževiams buvo duotos trys kovos viena po kitai. Kryževiai, nežinodami, kaip didelė yra jų priešų armija, manė, kad kiekviena naujai užpuolanti dalis yra nauja armija, grasinanti jiems mirtim ir išnaikinimu.

Atsargūs lenkai, nežinodami, kaip gal pasibaigti kova, nežinodami kieno bus viršus, nustatė iki pat lenkų rubežių žirgus, kurie, karaliui pavojui esant, būtų nunešę jį toli nuo karo lauko. Laikė pačios kovos apsupo karalių ypatingą sargybą 60 tvirčiausių ir drąsiausių karžygių.

Tuom tarpu Vytautas be jokios sargybos, nemanydamas apie save, skraidė iš vieno rindos galo į kitą, be paliovos mainydamas apsiptojusius nualsintus žirgus, duodamas paskutinius prisakymus, ragindamas ir drąsindamas į kovą.

Kuomet lietuvių siena pasistūmė prišakin, išėjus ant lygumos, tarpas skiriantis lietuvių nuo kryževių susimazinio. Dabar teskėre lietuvių nuo kryževių 6 žuolai, riogsanti lygumoms viduryj. Tarp šakų tu žuolų susisipietė gauja žingeidžių žvalgų, laukiančių kovos.

Buvo jau trečia valanda; lengvas vėjalis pūtė nuo girios, nešdamas dulkes į kryževių akis. Toj valandoj pakilo trimitų balsai. Lietuviai šoko pirmieji sutikti priešą.

Kaip audra, su neįsakytu smarkumu puolė vokiečiai ant lietuvių. Išbėgėjas nuo kalno į pakalnę, kur stovėjo lietuviai, trigubai padidino vokiečių smarkumą. Pradėjo griauti ir bault kanuolės, statytos ant kalnų. Ant daug mylių aplinkui buvo girdėti pirmo susirėmimo garsas ir trūkšmas. Vokiečiai užgėl ant lietuvių visos savo armijos didumu. Garsi viduramžių teutonų "furija" kaip vielsula krito ant lietuvių.

Pirmiausiai susirėmė ragotynėmis; susimaišė lietuviai su kryževiais, sutrupėjo ragotynės, nutilo kanuolių griovimas, prasidėjo mūšis: ir artį, kryževiai kardu, lietuviai bardisium, totoriai kalaviju.

Per išstia valandą emėsi tarpus savęs lietuviai su kryževiais, per išstia valandą vieni kitais neušileido. Pagaliau sujudo lietuvių siena stumiamą skaitlingesne vokiečių jėga. Pasitraukė mažuma totoriai ir lietuviai į dešinę, į šoną, prie ežero Luben.... Ir vėl iš naujo prasidėjo mirtinas mūšis. Pertraukė dabar kryževiai plačiai išsitiesusią lietuvių

žuvusių. Mahometui tuojuos atsėjo, ištirti tą ant savęs; jam pamėginus atversti savo tikėjimą artymiausio Taifo takifitus, jie jį ne tik su koliojimais atmetė, bet dar vijosi su akmenimis, teip kad jis kuogėičiausiai turėjo sprukti. Idant išsinešti su savo gyvasia. Bet šitas nuotikis teipgi mažai jį rūpino, kaip ir Mekkos gyventojų netikėjimas.

Tolygus nepavykimai tik sustiprino jį su dieviškos apveizdos mįslės iširsimu. Dievas valdo žmonėmis sulyg savo valios, sako Mahometas, ir šita formula budavo pas jį ne abstraktiškų mąstymų pasekmė, tik jo paties gyvenimiško patyrimo. Kad Allah parodė jam tikrą kelią, nors žmonės ir atmetė jį, — šitame dabartiniame, sunkiame jam laike jis ramino save tuomi, kad džinnai (dvasios), kaip jam rodėsi, nusilenkia jam (Sura 72), ir jis matė sūpnę save pernešti į Jėruzolimą (Sura 17), — regėjimas, kuris pas mahometonus pasidarė labai populiariu ir tapo perdirbtu ir nunešimą dangun. Bet Mahometas prie to neleido iš akių žemiškų tikslų. Jam pasisekė patraukti savo tikėjimą keli žmonės iš gentės Chazradži iš Jatribo (Medina), kurie atėjo į Mekką ant chadž. Jie, tarytum, tikrai nurodė jam, kad jo mokymas turės pasisekimą Medinoje, kas pilnai ir pasitikrino pasekančiais istoriškais nuotikiais. Gal but pasisekimą šitą reikia priskaityti gyvenusių ten tarp arabų žydų intekmei, kurie monoteijybės priėmimui priėngė dirvą ir išaukė reikala sutverti naują tikėjimiską bendriją. Seip ar teip, skaitlius tikinčių ten augo labai smarkiai. 622 mete daugelis Medinos gyventojų ypatingai Chazradžitai, teipgi keliatas Auzitų, skaitliu apie 75 žmonių, atėjo į Mekką ir turėjo su pranašu slapta susėiti ties kalnu Akaba, kur jie buvo susitikę su juo jau pernai metą. Mahometas tasys išskilmingai prisakė pasituntiniais nestatyti greta su Dievu kitų dievų, netraukti viciaus rysių, nevogti, neužmušti savo vaikų, nedaryti ir neplatinti apšpekų ir visame buti klausiais pranašui; dabar jis padarė su jais sutartį ir jie apsiėmė ginti jį teip kaip savo pačias ir vaikus. Šituomi Mahometas kaip ir atsakė nuo savo tikros giminės ir darbu parodė, jog per islamą sutraukoma senieji gentiniai ryšiai ir pavidale tikėjimiskos bendrijos gema nauji. Iš šitos pusės reikia žiūrėti ir į teip vadinamą Mahometo bėgimą iš Mekkos į Mediną, vadinamą paprastai "Chidžra", nuotikis, nuo kurio mahometonai nuo Omaro laiko veda savo metkaitą (622 m.). Šitas arabiskas žodis reiškia ne tą, kuris bėgimu nuo priešo ar pavojaus išsigelbsti, tik tą, kas savą noru draugą ar

atgal tą kariūnėnės dalį, kuri vaikėsi totorių ir pakrikusią dalį lietuvių ties Seewalde. Anie numetę išvaržą, kurią buvo išplėšę nuo bėgančių, atsistojo ties viduriu kryževių armijos ir smarkiai šoko ant lenkų. Lenkai pradėjo atgal trauktis. Karalius Jagaila kaip tik buvo užpakalyj tos dalies lenkų kariūnėnės ir matydamas, kad gal patekti į pavojų, pasiuntė Olenickį į priešakines rindas, įsakydamas "atvesti būrį kareivių dėlei padidinimo ir pastiprinimo ypatingos sargybos. Bet vadovaujantis tenai Mikolas Kieglas, herbo Nalecz, atsakė: "to negaliu padaryti, nes kryževiai, matydami mūsų atgal traukiantis, manytų, kad mes bėgame ir tuom pasidrasinę da smarkiau ant mūsų pulstų".

Po to karalius, būk norėjęs pats šokti į kovos vidurį, bet sargyba jį sulaukusi.

Tuo tarpu iš debesio dulkių išnėrė kryževiai, nuo galvos iki kojų apkaltas geležimi, ant taip-pat apkalto žirgo, tasai pažinęs karalių pagal jo puikų aptaisą, šoko ant jo užsimojęs su durtuvu, bet Zbigniewas Olenickis, turėdamas rankoj nulažtą ragotynę, trenkė ją į kryževį ir pataikė į smilkinį taip smarkiai, kad anas nusirito nuo arklio po karaliaus kojom; sargyba puolė ant kryževio, kapodama jį kardais, o pats karalius perdurė jį savo jėgomu.

Tuo tarpu abu kryževių sparnu tapo atstumu prie Gruenwaldo. Užtatai visos kovos likimas tapo tenai išrištas. Juo labiau, kad karžygiškumas Smalėnų, lietuvių rezervos ir sugryžusių atgal pirma išsklaidytų lietuvių ir totorių, kurie išlaikė ant savęs pirmą kryževių ugnį, leido Vytautui sudaryti stiprų būrį, kuris šalimais apėmė kryževius, galėjo užpulti ties Gruenwaldu ant kryževių iš užpakalio. Totorių pulkai užpuolė tuo tarpu ant kryževių ties Tanenbergu ir sunaikino jų rezervą.

Abu kryževių sparnu buvo sutremtu, stipriai laikėsi dar pats vidury, bet karvedžiai jau išmūšė, drąsiai karžygiai krite. Didis Mistras liepė susirinkti rezervų būriams, geriau sakant, tie būriai buvo atstumi, ties viduriu, kaip viršui buvo minėta.

Dešinysis sparnas vėl tapo drūčiai sustiprintas sugryžusia, dale lietuvių kariūnos, kuri iš pačios pradžios buvo pakrikusi, ypačiai totoriai, kurie lygiai greitai grįžta į kovą, kaip ir iš jos bėgė.

Atėjo valanda kuomet lietuvių ir lenkų armija taip suspaudė kryževius: ant kairiojo lenkai, ant dešiniojo lietuviai ir totoriai stumė — stūmė kryževius į vidurį. Nei vienas kirtis nėjo ant niekų: lietuviai ir lenkai taikė pirmiausiai į "baltąsias skraistes", nes žinojo, kad toms kritus, kova bus laimėta; totoriai savo papratimu taikė labiausiai į karžygių žirgus, kuriems kritus karžygis ne ką galėjo nuveikti, pėsčias būdamas. Kryževiai kas kart buvo labiau spaudžiami lietuvių ir lenkų, kas kart labiau nyko pergalėjimo viltis. Tuomet kilo prieš juos dar vienas priešas — išdavimas: "Šoko dabar ant jų prūsai matydami savo valdonus suspaustus; keršyjo dabar jie už savo skriaudas ir nužeminimą, kurį jiems teko nukęsti nuo nuožmių kryževių. Taigi prūsai patį pakirto paskutines "baltąsias skraistes", kurios dar plevėsavo kovos lauke; atėmė jį paskutines dar plevėsujančias kryževių vėluvas. Išretintos kryževių rindos turėjo susivynioti į kanuolį, kurį apsupo lietuviai ir lenkai. Pirmą galutinai užsiversiant ratui, kuris apsupo kryževius, partarta buvo mistrai su sauja dar neprimuštųjų kryževių traukties iš kovos lauko. Bet karžygiškas Mistras Ulyukas, iš kurio ran-

giminių pameta. Žinomas dalykas, kad Mahometo pasielgimas atkreipė į save atidžią Mekkos gyventojų, vienok Mahometas pasitupino, idant jie neužlaikytų nė jo, nė jo draugo Abu-Bekr. Teisybė, legenda padarė savo darbą ir gausiai papuošė istoriją, bet mes paliksime ją šaly. Mahometo šalininkai nebuvo persekiojami daugiau Mekkos gyventojų, ir nusekė paskui pranašą į Mediną. Todėl juos praminė "Mochadžirais", tariant, bėgimo bendradraugiais; drauge su bendrakoviais (Ansar) iš Medinos jie padarė islamo didiniją.

Uždavinis, kurį Mahometas norėjo inkunyti Medinoje, buvo nelengvas; reikėjo suorganizuoti naują tikėjimiską draugiją. Idant darbu parodyti, jog pirmieji gentiniai ryšiai naikinosi islamu, jis padarė 75 broliškas poras, kiekvieną iš vieno bėgio ir vieno bendrakovio, kurie sekė vienas kitą, nežiurint į gimines ir turėjo skaitytis broliais. Gentiškieji vaidai išnyko, nė sena, nė nauja kruvina pagieža negalėjo daugiau kelti nesutikimo tarp tikinčių. Buvo patatytas maldnamis, kurin sykis į sykį rinkosi visi, vėliaus gi buvo suaukiami tam tikro "sauksmo" (Bilal), idant išvieno po Ismano, vadinas, tame laike paties Mahometo vadovybė atlikti abelną pamaldą. Tokios įstaigos nelengva yra prideranciai inkainoti; mylinti laisvę nežinant grasos arabai tokiu būdu junko prie tvarkos ir grasos. Todėl šitą maldnamį vadino "kariškų islamo lankstynių vieta", kasdieninę gi maldą, atkartojamą kasdien penkis kartus, užmiršdami apie jos tikėjimiską svarbą, lygino su abelnu mušio šauksmu (von Ranke).

Apie tikėjimiską priedermes pašnekėsime vėliau savo vietoje, dabar pasitenkime tuomi tik, kad išaiškinsime tuos prietiktus į kokius pastatė save naują tikėjimiską bendriją su stabmeldžiais ir Medinos žydais. Iki šitam laikui Mahometas turėjo labai paviršutinę ir neužtektiną judąjybės bei krikščionybės esmenybės pažintį. Jis manė, jog jojo mokslas susitaiko su šitų didžiųjų dvasiškų draugijų dogmatais, ir jog jų šalininkai lengva bus patraukti prie jo tikėjimo. Kadangi Medinoje žydai ypatingai buvo skaitlingi ir tikėjimiski jų padavadijimai Mahometui matėsi sulyg tikslo tolygaus, tai jis pasiryžo tuos jų įvesti savo bendrijon; toki, antai paprotys maldoje veidu kreiptis, linkui Jėruzolimos, užlaikyti pasninką Jam Kipuro dienoje (10 tišri), ir tt. Medinos žydai, norėdami naują pranašą ištirti sulyg jo pašaukimo, uždavinėjo (Toliau bus).

ky šiandien buvo du kartu išplėsta pergale, užgautas "savųjų" išdavimu — atsimetimu, turėjo tapti tuo ožiu atleidimo, kuris nukentė už visas pirmtakinių kaltes; jis nematydamas pagalbos nei sau nei kryževiams karžygiškai atsakė: "Ne duok, Dieve, kad aš išličiau gyvas, kur krito tiek mano karžygių!"

Taip karžygiškai žuvo patsai Mistras, šale jo didis māršalka Vallenrodas, o sykiu su jais ir visa kryževių diduomenė.

Iš 700 "baltųjų skraisių" išliko gyvų vos 15. Kryževiai pamatę išdavimą savųjų, pametė galutinai viltį ir daugelis pasidavė, priklauptami pagal to laiko papročį ir prašydami pergalėtojų malonės. Vos saujalė kryževių pametusi ginklus ir vėluvas, valiojo ištrūkti, bėgdama į guolį ir tuom rodydama ten kelią savo pergalėtojams.

VI.

PO KOVAI.

Užsibaigė kova. Pergalėtojai pasklido po visą apygardą, vydamiesi bėgančius. Pusmyle nuo Gruenwaldo atrastas buvo kryževių guolis, kuris pateko į pergalėtojų rankas.

Atrasta buvo tenai daug tūkstančių prietaisų kareikių. Labai nustebino visus vežimai su daugybe smalinių degalų gaisro darymui, nestingo tenai taip-pat vežimų su grandiniais būsimiems vergams. Uždėti tapo jie dabar patiemis kryževiams.

Būsimai puotai po pergalei kryževių buvo priruosta daugybė vynu bosų.

Idant kareiviai nepasigertų, liepta buvo, nukapojus bosų lankus, paleisti vyną ant žemės.

Paimty į nelaisvę buvo apie 40 tūkstančių; visi belaisviai buvo padalyti į būrius pagal tautas, buvo tokių būrių dvidešimtis du. Tai, mat, kiek tautų kovojo sykiu su kryževiais.

Užmuštųjų skaitlius buvo nemažesnis už suimtųjų į nelaisvę. "Viena Gruenwald'o diena, — rašo kryževių metraštis — sunaikino visą garbę ir galybę kryževijos. Buvo tai vienok diena didžiausio karžygiškumo, paskutinė diena laimės ir pasisekimo. Nuo rytojaus jau prasidėjo dienos nelaimės, gėdos ir nupuolimo!"

Iš lietuvių ir lenkų pusės nuostoliai buvo nedideli, iš žymesniųjų vadų nežuvo niekas, kareivių rindose taipojau nebuvo daug nuostolių.

Suzeistieji, kaip savieji, taip ir priešų, buvo apžiūrimi, kalnai užmuštųjų lavonų laidojami. Tarp užmuštųjų buvo atrastas Didysis Mistras, jo lavonas su didelia pagarba tapo nusistaus į Marienburgą, kur buvo laidojami vis Didieji Mistrai.

Taip užsibaigė kova, kurioje tapo galutinai sutrinta kryževių galybė.

Atsivėlgdami į visą kovos bėgį, matome mes, jog toje tautų kovoje lietuviai buvo užėmę labai žymią vadovavimo vietą, Vytautas buvo vyriausiu suvienytų kariūnėnų vadu, jis buvo visur, jis viską matė, viską žinojo, jo kariškas genijus du kartu išplėšė pergalę iš kryževių rankų.

Paseknės kovos ties Gruenwaldu (Žalgiriu) neįmatuojamos. Vytautas, sutrupinęs kryževių galybę ties Gruenwaldu, sulaukė vokiečių tautos žengimą į rytus ir tuomi išvadavo nuo prazūties ne vien Lietuvą, bet išgelbėjo nuo pavojaus visą Rytų Europą.

— Finis —

IS VISUR.

|| Vidurinėje Amerikoje, respu blikoj Honduras, netoli Pedri Pentado revoliucionieriai sumušė valdzios kariūnėnės dalį. Mušis buvo trumpas ir ne labai kruvinas. Užmuštas vienas revoliucionierius ir 7 valdzios kareiviai.

|| Gyvenantis netoli Neapolio Italijoje, vynu prekėjas Rea, matyt gaves proto sumasimą, save namuose užmušė savo pačią ir penketą vaikų. Patį mat jis nužūrėjo, kad ji jam neįstikima, o vaikus užmušė, kad jie jo turtų neišmėtytų. Toj nelaimėj netaimigos bepročio aukos išbuvo penkis metus, kol juos policija išliuosavo.

|| Netoli Paryžiaus, mieste Jesy Les Mouleneux atsiabuva aeroplanų (orlaiviu be baliono) lenktynės. Lenktynėse dalyvauja 8 prancūziškieji orlaivininkai. Dovana už nukėkimą 485 mylių paskirta 20.000 dol.

|| Persijoje, kaip matyt, dar vis ramumo nėra. Valdžia nacionalistams prisakė sudėti ginklus, bet tie nepaklausė, užėmė augstas kalvas ir laukė valdzios kariūnėnės. Bet kariūnėnė atėjo su kanuolėmis ir jų šuviai nacionalistus išvaikė. Nacionalistų vadovai Satar Khem ir Bahir Khem pateko nelaisvėn.

|| Nedėlios dieną mieste San Sebastian, Ispanijoje, kur laukė žmonių sukilimo, perėjo ramiai. Susirėmimo katalikų su kariūnėnė nebuvo, buvo vien katalikų demonstracijos. Sumta 150 demonstrantų. Popiežius, bijodamas pasekmių naminio karo Ispanijoje, prisakė vyskupams susilaikyti nuo kurstymo prieš valdzią žmonių.

|| Maskolijoje, ant Kaukazo išdegė kerosino rezervuarai Sibajevio ir Kaukazinės kompanijos. Sudegė pusė milijono pudų kerosino.

|| Bavarijoje, ant ežero Trandsee apvirto valtis su pasivazinėtojais. 9 vyriškiai ir šešios merginos prigirė.

|| Maskolijojej susekė inteligentišką organizaciją, kuri specialiai užsiėmė padirbimui netikrų testamentų. Kijeve ir Maskvoj suėmė kelis advokatus, už suklastojimą testamentų. Grafas Serenielio apskundė vieną notarą iš Chachovo, kuris suklastavo testamentą ir milijonus vertus žemės plotus perdavė ypatai, kuriai jie neprigulejo.

|| Turtinga paryziečių Margal Argol, persitikriniui, kad daugumas apsiavedusių moterų turi nelaimingą gyvenimą todėl, kad nesuspranta savo motiniškų pareigų, per tai ir sau ir vyrui laimės negali suteikti, įrengė Paryžiaui norintoms apsivesti moterims specialią mokyklą. Čia apsiavedusios moteris gaus pamokinimus apie savo pareigas, jaigu tik tas pareigas pildyti norės, jaigu tik ne įeškos išsikalbinėjimų.

|| Sveicarijos inžinieriai Beckerch ir Welthe išrado naują pianą, kuris paantrina kiekvieną ant jo paskambintą veikalą lygiai taippat gražiai kaip ir tas, kuris ant jo skambino, nors skambintojas būtų geriausias pasaulij pianistu.

|| Už neatsakantį pasielgimą su ateiviais chiniečiais Amerikos valdzia, Chinieškoji reformų partija apskaukė boikotą Amerikos prekių, kas keli metai atgal pasirodė gana pasekmingu kovos būdu, kada Amerika turėjo kelis milijonus dolarių nuostolių. Reformų partija atsisaukė į kitur gyvenančias chiniečius prašydama jų boikotą pameriti.

|| Šalininkai dvasiškosios Ispanijos 7 d. rugsėjo, prieš karaliaus ruoną Madride rengia demonstraciją paremimui popiežiaus reikalavimų. Valdžia uždraudė kelti demonstraciją, bet dvasiškosios šalininkai neaukdrūdo nemaną paistyti. Kuningų gi priešai rengia nepilankią kunigams demonstraciją mieste San Sebastian, Baskų provincijoje.

kur yra daugiausiai dvasiškios šalininkų.

|| Vokietijoje, Hamburge su- streikavo 8000 darbininkų laivų dirbtuvių. Darbininkai reika- lavo pakėlimo algų, bet tą rei- kalavimą atmetė dirbtuvių savi- ninkai.

|| Berlyno policija uždraudė vaikams neturintiems dar 14 me- tų lankyti teatrus su krutėmis paveikslais.

|| Syrio, Libano kalnuose, ma- hometoniškieji druidai trijose kaimuose išskerdė su viršum 100 krikščionių.

|| Bruzelė, rugpjūčio 3 d. su orlaiviu nupuolė nuo 650 pėdų augščio vienas iš žymesnių Bel- gijos orlaivininkų, Nicolaus Ki- net. Mat užkilus, smarkiam vė- jui, apvirto jo orlaivis ir jis nu- puolė ant žemės. Kinet ant vė- jaus užsimušė.

|| Nicaraguos revoliucionierių generolas Moncado, su savo pa- jiegoms traukia ant miesto Gre- nada, kur surinktos didžiausios prezidento pajėgos. Laukiamas čia didesnis mušis. Jau revoli- ucionieriams nepasisekė, jie turės vėl, nieko nenuveikę, kaip jau kelis kartus darė, grįžti atgal į sunkiai prieinamą Bluefield apskritį.

|| Mieste Euschede, Holandi- joje, likosi uždarytos medvilnės dirbtuvės ir pertai 10.000 darbi- ninkų atsidaro be darbo.

|| Dėl vaidų su popiežiumi Ispanijos valdžios, kaip-kur Baskų provincijos ir Nanaroj jau su- kilo žmonės. Valdžia susekė, kad ginklus gyventojams dalina kuningai. I Baskų provinciją valdžia siunčia kariuomenę. Bar- celionoj buvo susirėmimas šali- ninkų pretendentu Don Jaime su respublikonais. Policijai vienok pasisekė susisusius išvaikyti.

|| Ant patekusios Japonijai per karą su Chinės salos Formozos dar vis ramumo nėra. Japonie- čiai stengiasi ant kalnų viršū- nių pastatyti kanuoles. Lipant su kanuolėmis ant Sinarek kalno japoniečiams, sukilėliai nuo vir- šaus paleido didelius rąstų šmo- tus, kurie daug japoniečių su- trynė.

|| Vyras Holandijos karalienės Vilhelminos, aplinkinėse Haagos, nupuolė nuo bicyklo ir nusi- lauzė sau koją.

|| Jau rengiasi kelionėn į šiau- rius su orlaiviu Zeppelino speci- jaliską vokišką ekspediciją. Ex- pediciją nemano lėkti galva- trukčiais prie žemgalio, bet nori užsiimti moksliskais tyrinėjimais, žemgalio aplinkinėse. Iš to, ži- noma, mokslui bus kur kas di- desnė nauda negu iš visų kelio- nių Peary'o, kuriam vien rūpėjo pirmutiniam prisigriebti žemga- lio, bet ne ištyrimas žemgalio aplinkinėse sanykus. Iš tokių kelionių kaip Peary'o mokslui menka nauda.

|| Siuose metuose respublika Mexika apvaikščios šimtmetines sukaktuves savo gyvenimo. Vo- kietijos cėsorius dovanojo Mexi- kai paminklą mokslininkui Alek- sandro Humboldtui. Tai jau vis geresnė dovana, negu paminklas Friedricko didžiojo dovanotas Jungtinėms Valstijoms. Cėsori- us mat žino kam ką duoti! Juk Jungtinės Valstijos, užkariauda- mos kaimyninius kraštus, zengia Friedricko keliais. Kad tai Mexika taip atsižymėtų moks- luose kaip atsižymėjo Humboldt, tai būtų gerai.

|| Kromininkas iš Helmsedto, Prūsijoje, negalėdamas savo sei- mynos išmaityti, nušovė savo pa- čią, dvejetainį vaikų, o tris vaikus pavojingai pasovė, paskui ir pats nusizudė.

|| Prancūzijoje pereiniais me- tais 316.000 žmonių apsidė. Tai gan nedidelis skaičius.

|| Vokietijos mieste Nurem- berge neseniai pastatė paminklą Petriui Henliernui, kurį pirmas išrado, kaip padaryti kišeninį laikrodėlį.

|| Berlynas gyventojų turi 3 milijonus; gaisrai nuostolių padaro į metus apie \$175.000, o ugnagesių užlaikymas apsiči- na į metus arti \$300.000. Tuo tarpu Chicagoj, kur gyventojų 1/2 mažiau negu Berlyne, gais- rai nuostolių į metus padaro apie 5 milijonus dolarių, o ug- nagesių užlaikymas apsiči- na į metus apie 3 milijonus dolarių.

|| Surengta Ispanijos kuningi- jos šalininkų nedėlio demonstracija mieste San Sebastian li- kos atšaukta. Priežastis ku- ningai žada apieškoti manifeste, kuris bus vėliau išleistas. Tikra priežastis atšaukimo demonstra- cijos greičiausiai bus ta, kad į miestą San Sebastian valdžia sutraukė daug kariuomenės. Laik- raščiai pranešė, jog riaušės Ispanijos keliamos penkių kardi- nolių iš Rymo, kurie mat tokiu būdu tikisi priversti pasitrauk- ti nuo vietos dabartinį ministė- rių pirmininką Canalijs.

|| Japonijos valdžia Vokietijoj dirbdina orlaivius kariuomenės reikalam. Japonija siunčia Vo- kietijon 25 oficerius mokytiesi orlaivystės.

|| Maskoliškieji rubežius sar- gai šaudė į Prūsų pusę oran iš- kilusj orlaivį Tschudi. Vokie- tijos valdžios tuojau užtai pa- reikalavo perpašymo ir atlygi- nimio. Maskoliai gynėsi, jog ne- šaudė, bet jiems tas tapo priro- dyta. Dabar reiks atlyginti vi- siems ir dar viešai Vokietiją per- prašyti.

500 METŲ SUKAKTUVIŲ MUŠIO TIES ŽALGIURIU APVAIKŠČIOJIMAS KRIOKA-VOJE.

Gruenwaldas! Gruenwaldas! šaukiama visais pašaliais Len- kijoje. Rodos, kad apie nieką daugiau lenkai ir nemano, kaip tik apie Gruenwaldą, Gruen- waldą. Gruenwaldas vardu su- rinka milijonai piningų ir dar renkama liaudies švėtimui, Gruenwaldas vardu įsteigima visokios draugijos. Gruenwal- das tai toksai vardas, kuris su- vienijo visus lenkus be politi- kų ir tikėjimiskųjų pajūvų skirtumo. Štai į komitetą su- rengimui Gruenwaldas paminė- mui apvaikščiojimo jėgo visų luomų ir partijų atstovai, prade- dant nuo katalikų vyskupo Ban- durskio, baigiant socialistų vad- du Dašinskiu. Liepos 15 d. mel- dės, dėkuodami Dievui už pergalę ties Žalgiriu visi Kriokavos lenkai arba laikanti save lenkais ir katalikai, ir liuteriai ir žydai.

Pažiūrėsim dabar į patį ap- vaikščiojimą, kurį aš čia nors trumpai bandysiu aprašyti. Apvaikščiojimo įrengimui buvo išrinktas tam tikras komitetas, kurio pirmsėdžiū buvo Krioka- vos miesto viršininkas. Tasai komitetas paleido atsišaukimą į lenkų visuomenę, užkviestas- jį prisidėti prie apvaikščiojimo įrengimo. Liepos 15 d. mušio ties Žalgiriu diena tapo ap- šaukta tautos švente. Kaimi- niškos tautos čekų, chorvatų ir kitoms slavų tau- toms, taipgi-gi vengrams išgysti buvo pakvietimai dalyvauti iškilmėje. Ir lietuviai gavo pakvietimus, tik jie, kaip žinome, dalyvauti atsisakė. Ne- kviesta tik rusai; dagi nepriim- ti jų pasiūlyjimas iškilmėje dalyvauti. Iškilmės tęsėsi tris dienas: liepos 15, 16 ir 17 d.

Į iškilmės suvažiavo apie 50.000 žmonių. Kriokavos miestas vos galėjo sutalpinti tokią dau- gybę svečių. Suvažiavo lenkai iš visų trijų lenkų provincijų (Galicijos, Poznanio ir rusų Lenkijos) ir tolimesnių kraštų: Peterburgo, Maskvos, Berlyno, Paryžiaus, Frankfurto, Ameri- kos ir k. Svečiai turėjo ant kru- tines juosteles, ant kurių bu- vo parašytas miesto, iš kurio jis atvažiavo, vardas.

Svarbiausi iškilmų programo punktai buvo: atidengimas ka- raliaus Jagailos paminklo ir iš- kilmų.

*) Laikraščiai praneša, jog iš rusų dalyvavo, dagi kalbas išrado, kaip padaryti kišeninį laikrodėlį.

silminga procesija iš Blonių (platus dirvonai palei Krioka- vą) į Vavėlį.

Jau keteta dieną prieš iškil- mes mieste pasidarė nepaprastas judėjimas. Namus pradėjo puoš- ti raudonai-baltomis (lenkų tau- tinė spalva) ir mėlinai baltomis (Kriokavos miesto spalva) vė- luvomis. Krautuvų languose išstatyta Jagailos ir Jadvygos paveikslai. Bloniuose baigiama statyti ir puošti didėlė medinė pašiurė, paskirta sutalpinti norintus pasiziūrėti šakalų mankštinimui. Ir buvo ko žiu- rėti, nes suvažiavo į 10.000 šaka- lų ir į 800 šakalėlių. Sveti- mų žmonių Kriokavoje randasi vis daugiau ir daugiau: iš visur atvažiuoja svečiai. Traukiniai nevalioja visų atvežti. Reikėjo dar į parą 24 naujus traukinius paleisti. Atvažiuoja netik len- kai, bet ir svetimačiai. Ir iš mūšų Vilniaus atvyko svečiai: "Vilties" redaktorius kun. J. Tumas, keletas lenkų laikraš- tinių ir šiaip sau žmonių.

Štai liepos 15 d. prisiartinio. Visos miesto įstaigos, krautuvės uždarytos. 9 valandą ryto vi- sose bažnyčiose ir žydų sinago- goje pamaldos. Liuterių baž- nyčioje pamaldos buvo tik lie- pos 17, sekmadienį, 11 valandą paminklo atidengimas. Jagai- los paminklas ne iš aukų pasta- tytas, bet jį nupirkė garsiausias dabar lenkų pianistas Pada- rewski nuo dailininko Vivul- skio ir paaukavo Kriokavos mie- stui. "Tikrai karališka dovana!" sako lenkai. Apie paminklą vietos labai nedaug, nes pamink- las pastatytas ant nedidelio pili- ciaus, tikliau sakant plato- kos gatvės, įspraustas tarp ru- mų. Apie paminklo atidengimo laiką pastatė tribuną, ir už vietas ant tribunų reikėjo gana brangiai mokėti; bilietus parda- vojo tik atvykusiems iš kitur svečiams, o namiškiai vos per didelę protekciją galėjo juos gauti. Apie paminklą, ypatin- gai toliau nuo jo, kur stovėjo publika be bilietų, begalinis susirinkimas, kaip bažnyčioje per altidus. Prieš paminklą atidengiant, choras, susidedas iš kokių 300 vyrų, pagiedojo seno- vės lenkų giesmę, kurią jie gie- davo rengiamiesi į kovą: "Bo- garodzica Dziewica". Kalbėjo ir patsai paminklo dovanotojas Padarewski. Tarp kito ko, jis pasakė, kad tasai paminklas pa- statytas ne sužadintimui neapy- kantos jausmų prieš kokią nors tautą, bet pagerbimui karžygių prabacių. Tą jo išsireikši- mą pabrėžė nekuri vokiečių ir daugumas rusų laikraščių. Laik- kalbų paminklas tapo atideng- tas; mažne drauge su uždangos nuo paminklo nusileidimu pasi- rodė iš debesų saulė. Deputa- cijos sudėjo ant paminklo vai- nikuks. Be lenkų, vainikus pa- dėjo čekai, vengrai ir kiti. Po to kalbėjo dar virš programos rusų profesorius Pogodinas len- kiškai, dumos atstovas Rodiče- vas rusiškai ir vienas iš vengrų delegacijos magyariškai. Vi- siems kalbėtojams publika kar- šiai plojo.

Paminklas daro prakilnų ir rimtą įspūdį. Matoma, kad tai lietuvių darbas. Nors Vi- vulskis neskaito savęs lietuviu*, bet Lietuvoje gimęs ir paeinas iš lietuvių, vistiek turi lietuviš- ką būdą. Jo darbo paminklas be jokio teatrališkų efektų, vi- sai natūrališkas. Ant augsto po- stamento, sukrauto iš didelių nutašytų, bet nepoliuotų gra- nito gabalų (akmenis atvežti stačiai iš Norvegijos) — raitas Jagaila. Ant postamento pa- matyti patalpinta įvairios figuros. Ant fronto Vytautas, pasirėmęs kardu rymoją; po jo kėjomis gu- li nuveiktas kryživis, tur buti, didysis mistras. Paminklo šo- nuose patalpinta lietuvių ir len- kų grupos. Lietuvių grupoje parodyta, kaip vienas lietuvis, paėmęs nelaisvėn kryživį ir su- risęs jam rankas, pučia į raga, skelbia pergalę. Lietuvis apsi- taisęs kazinkio žvėrio oda, basas. Lenkų grupoje taip-pat

Mums žinoma, kad Vivul- skis iki šiol skaitėsi lietuviu. Pa- ryžiūje vadinosi "samogita" (že- maičiu). Vivulskio darbo pieši- nys dabina kauniskio laikraščio "Draugijos" pirmąjį puslapį.

Red.

dvi figūr. Ginklėnės renka nuo žemės vėluvas, žinoma, pa- begusių kryživiu pameistas; lenkų gi raitelės, apkaustytas ge- leziniais šarvais, iškėlė augstus karišką bnožę ir, atsigręžęs at- gal, tur buti, ragina savuosius vyties kryživius ir galutinai juos pribaigti. Paminklo užpa- kalyje stovi nelabai suprantama figura. Kazinkos žmogus (vie- ni sako, kad tai lenkų, kiti, kad lietuvių sodietis, o dar kiti, kad tai miestietis) stovi į paminklą atsislėgęs, rankas išskleidęs ir kazinką šaukia. Gal pergalė džiaugiasi.

„Po paminklo atidengimui bu- vo atidengimas, muziejus su istoriškais Jagailos laikų pali- kmais.

Vakare miestas puikiai buvo apšviestas. Ant upės Vislos laidė raketės ir degino bengališ- kas ugnis.

Per visas tas tris dienas bu- vo įrengti visoki pasilinksmini- mai miesto parkuose ir vakalų mankštinimasis. Buvo susiva- žiavę šakalai iš visų Lenkijos kampų ir iš kitur, kur lenkai gyvena. Net iš Amerikos buvo keletas. Be to buvo įrengti visoki susirinkimai, prakalbos ir taip toliau.

Trėčią iškilmų dieną dar an- ksti rytą mieste prasidėjo judė- jimas. Visi rinkosi ant Blonių. Tenai, 8 ryto valandą, šakalai pagiedojo "Bogardzica Dziewi- ca", o garsus lenkų pamokslin- kams, Lvov' vyskupas Ban- durskis pasakė pamokslą. Žada- ma buvo atlaikyti lankuose mi- šios, bet gyvenantis Kriokavo- je kardinolas Puzyna, mišias laikyti užgynė ir tuo labai suer- zino lenkų visuomenę. Po pa- mokslu prasidėjo iškilminga procesija. Visi pirmo jojo len- kų valstiečiai, apsitaisę tautiš- kais rubais, taip vadinami "kra- kus'ai". Po jų raiti šakalai; to- liau jau pėsti šakalai, tarpe ku- rių, be lenkų, buvo dar čekai, chorvatai, slovenai; toliau gais- rininkai, lenkų kaimiečiai (gō- rale), indomaišai savo rubuose. (Trumpi gražiai išsivinėti kaili- niukai, baltos aptemptos keli- nės, juodos apskritos skrybėlės, rankoje lazda, kurios rankena turi medinio kirvuko pavidalą, maž-daug totius, kokias tu- ri atvykę Lietuvon "vengrai"). Toliau gimnazijų ir realinių mo- kyklų mokiniai su savo vėluvo- mis. Paskui visokios draugijos ir organizacijos su vėluvomis; tarp jų ir lenkų social-demo- kratų partija su savo vadu Ignu Dašinskiu prišakyje ir social- demokratiškos profesijonilinės sąjungos. Visi socialitai, dar- bininkai, o buvo jų labai daug, turėjo prisiseigę raudonus žen- kelius. Toliau ejo sakalės, įvai- rios delegacijos kaip iš Galici- jos, taip ir iš kitur. Iš lenkų karalystės mažne visi miestai atsiuntė savo deputacijas. Iš Lietuvos tik vien Vilniaus len- kai atsiuntė deputaciją; buvo daug deputacijų iš Poznanio ir kelios iš Amerikos. Deputa- cijos nešė vainikus, idant juos už- dėti ant Jagailos ir Jadvygos kapo Vavelyje. Procesijoje tar- piai visoki organizacijų ir de- putacijų ejo muzikos or- kestrai grieždami. Dalyva- vusieji procesijoje taip-pat kartais dainavo kokią nors tautišką, karišką ar darbininkiš- ką dainą. Procesija išsitiesė taip ilgai, kad stovint ant tos pat vietos procesijai pradėjus eiti, reikėjo trejetą valandų lauk- ti, kol visa procesija pro šalį praeis. Gatvės, kuriomis pro- cesija ejo, buvo kimstė prikimst- to žmonių; beto dar daug žiurėtojų buvo ant tvorę, ant medžių, pilni balkonai, langai, net ir ant stogų. Visi tie žiu- rėtojai, šaukdami ir rankas plo- dami, sveikino procesijoje daly- vaujančius, skepteliais mosa- vo, gėles jiems po kojų metė. Ypač triukšmingai sveikino sve- čius, atvažiavusius iš po rusų ir vokiečių valdžios, labiausiai gi amerikėnus. Ant vieno balko- no stovėjo Padarevski, žiūrėda- mas į procesiją. Prieš jo balko- ną apsidėdavo orkestrai ir užgrieždavo; jo garbei vėluvos lenkėsi prieš jį. Taip lenkai ger- bė vieną iš garbiausių savo tau- tos sūnų. Atsitiko taip, kad nedidelis būrelis lietuvių, gyve- nančių Kriokavoje, susijė į vie-

nią vietą procesijos paskiurėtu. Visi, žinoma, kalbėjosi tarp sa- vęs lietuviškai. Lenkai įdomiai klausėsi ir niekaip negalėjo per- manyti, kokia čia kalba kalba- ma. Kalkurie net užklausk mū- šų, kaip mes šnekame tarp sa- vės.

Po pietų buvo šakalų mankš- tinimas, ir tą pačią dieną svečiai pradėjo važiuoti namon. Stotyje susikimšimas, kaip kokioje Že- maičių ar Vilniaus kalv. per at- laidus; traukiniai po kito kito išvažiuoja iš Kriokavos pili- keivių, kurie linksmi, pasi- printi dvasioje, išvažiuo namon prie savo kasdieninių užsiėmi- mų.

Ar atnešė Gruenwaldo sukak- tūvių apvaikščiojimas kokią naudą? Galima sakyti, kad taip. Čia aš nekaltėsiu apie moraliską naudą. Nors ir la- bai daug išleista piningų, bet daug surinkta jų apšvietimo ir kitoms tikslams, o kitaip var- gu jie būtų taip daug surinkę. Daug lenkų, tokių net, kurie, jei nebutų Kriokavon atvažiavę, bu- tų negavę nei skatiko, po tų iš- kilmų įtekme atsiriso savo ma- šinas ir davė visokiems tikslams. Kuningaiškis Liubomirskis da- vė net 40.000 kronų, o jo sū- nus 20.000 kr. įsteigimui prie Kriokavos Jagailos universite- to lietuvių literatūros, kalbos, istorijos katedros. Per visas tris iškilmų dienas liaudies moky- klų draugija paleido po miestą kelis šimtus jaunikių ir mer- gaičių aukoms rinkti, pardu- nėti atvirus laiskus ir kitą k; ant įžymesnių gatvių ir pla- cių buvo pastatyti taip-pat liaudies mokyklų draugijų sta- lai, už kurių susisėdusios po- nios ir mergaitės, meiliai šypo- damos į praevius, kvietė juos dėti aukas, ar ką nors pirkti. Taip vadinamoji Gruenwaldo dovana siekia jau kelių milio- nų kronų. Visi tie piningai, ku- dos, pateks liaudies mokyklų draugijai, kuri daugiausia rūpi- nasi Lenkijos pakraščius moky- klomis, tai yra darbojimu lenkų nuo susisėjimo ir suvokietėji- mo, bet ir... lenkinimu rusų ir leituvių, kur juos gali pa- siekti.

Mes nedarėme tokių triukš- mingų iškilmų. Ir gerai da- rėme, nes tam neturime pini- nų. Pasekime lenkus bent aukų dėjime. Štai dabar renkama pi- nyklų mokiniai su savo vėluvo- mis. Paskui visokios draugijos ir organizacijos su vėluvomis; tarp jų ir lenkų social-demo- kratų partija su savo vadu Ignu Dašinskiu prišakyje ir social- demokratiškos profesijonilinės sąjungos. Visi socialitai, dar- bininkai, o buvo jų labai daug, turėjo prisiseigę raudonus žen- kelius. Toliau ejo sakalės, įvai- rios delegacijos kaip iš Galici- jos, taip ir iš kitur. Iš lenkų karalystės mažne visi miestai atsiuntė savo deputacijas. Iš Lietuvos tik vien Vilniaus len- kai atsiuntė deputaciją; buvo daug deputacijų iš Poznanio ir kelios iš Amerikos. Deputa- cijos nešė vainikus, idant juos už- dėti ant Jagailos ir Jadvygos kapo Vavelyje. Procesijoje tar- piai visoki organizacijų ir de- putacijų ejo muzikos or- kestrai grieždami. Dalyva- vusieji procesijoje taip-pat kartais dainavo kokią nors tautišką, karišką ar darbininkiš- ką dainą. Procesija išsitiesė taip ilgai, kad stovint ant tos pat vietos procesijai pradėjus eiti, reikėjo trejetą valandų lauk- ti, kol visa procesija pro šalį praeis. Gatvės, kuriomis pro- cesija ejo, buvo kimstė prikimst- to žmonių; beto dar daug žiurėtojų buvo ant tvorę, ant medžių, pilni balkonai, langai, net ir ant stogų. Visi tie žiu- rėtojai, šaukdami ir rankas plo- dami, sveikino procesijoje daly- vaujančius, skepteliais mosa- vo, gėles jiems po kojų metė. Ypač triukšmingai sveikino sve- čius, atvažiavusius iš po rusų ir vokiečių valdžios, labiausiai gi amerikėnus. Ant vieno balko- no stovėjo Padarevski, žiūrėda- mas į procesiją. Prieš jo balko- ną apsidėdavo orkestrai ir užgrieždavo; jo garbei vėluvos lenkėsi prieš jį. Taip lenkai ger- bė vieną iš garbiausių savo tau- tos sūnų. Atsitiko taip, kad nedidelis būrelis lietuvių, gyve- nančių Kriokavoje, susijė į vie-

Mes nedarėme tokių triukš- mingų iškilmų. Ir gerai da- rėme, nes tam neturime pini- nų. Pasekime lenkus bent aukų dėjime. Štai dabar renkama pi- nyklų mokiniai su savo vėluvo- mis. Paskui visokios draugijos ir organizacijos su vėluvomis; tarp jų ir lenkų social-demo- kratų partija su savo vadu Ignu Dašinskiu prišakyje ir social- demokratiškos profesijonilinės sąjungos. Visi socialitai, dar- bininkai, o buvo jų labai daug, turėjo prisiseigę raudonus žen- kelius. Toliau ejo sakalės, įvai- rios delegacijos kaip iš Galici- jos, taip ir iš kitur. Iš lenkų karalystės mažne visi miestai atsiuntė savo deputacijas. Iš Lietuvos tik vien Vilniaus len- kai atsiuntė deputaciją; buvo daug deputacijų iš Poznanio ir kelios iš Amerikos. Deputa- cijos nešė vainikus, idant juos už- dėti ant Jagailos ir Jadvygos kapo Vavelyje. Procesijoje tar- piai visoki organizacijų ir de- putacijų ejo muzikos or- kestrai grieždami. Dalyva- vusieji procesijoje taip-pat kartais dainavo kokią nors tautišką, karišką ar darbininkiš- ką dainą. Procesija išsitiesė taip ilgai, kad stovint ant tos pat vietos procesijai pradėjus eiti, reikėjo trejetą valandų lauk- ti, kol visa procesija pro šalį praeis. Gatvės, kuriomis pro- cesija ejo, buvo kimstė prikimst- to žmonių; beto dar daug žiurėtojų buvo ant tvorę, ant medžių, pilni balkonai, langai, net ir ant stogų. Visi tie žiu- rėtojai, šaukdami ir rankas plo- dami, sveikino procesijoje daly- vaujančius, skepteliais mosa- vo, gėles jiems po kojų metė. Ypač triukšmingai sveikino sve- čius, atvažiavusius iš po rusų ir vokiečių valdžios, labiausiai gi amerikėnus. Ant vieno balko- no stovėjo Padarevski, žiūrėda- mas į procesiją. Prieš jo balko- ną apsidėdavo orkestrai ir užgrieždavo; jo garbei vėluvos lenkėsi prieš jį. Taip lenkai ger- bė vieną iš garbiausių savo tau- tos sūnų. Atsitiko taip, kad nedidelis būrelis lietuvių, gyve- nančių Kriokavoje, susijė į vie-

J. M.—us.

Kriokava 22-VII-1910 m.

Tėvynės Mylėtojų Dr-stės Reikalai

Visus raštus Tėv. Myl. Dr-stės re- kalams, kuopus ir pavilnos ypato- malones elgti Dr-stės Lit. Kom. na- rui ir redaktorui.

J. LAUKIS, Valparaiso, Ind.

601 Brick st., Valparaiso, Ind.

T. M. D. III SEIMO PROTO-

KOLAS.

Centro kningiaus J. Sima- ničiaus raportas buvo perduotas susižavimui. Dėl stokos vie- tos viso raportu negalima at- kartoti, todėl tik galutinas skait- lines paduosiu.

T. M. D. kningų pas knin- giu dabar yra:

1. Keistutis 300.
2. Orleano Mergelė 150.
3. Lenkai ir Lietuviai 206.
4. Grovo Kiburgo Kelionė 108.
5. Vanduo ant Žemės 1304.
6. Baudžiava Lietuvoje 968.
7. Geologija 828.
8. Kaip sutaisytas žmogaus kūnas 825.
9. Eilės Pranciškaus Vai- čaičio 1179.
10. Kaip žmogus gyvena ant Žemės 2352.
11. Chemija 1951.
12. Žemės Istorija 1510.
13. Kaimiečių Kova su Po- nai 2023.
14. Socializmas ir darbinin- kų klausimas 1480.

15. Živilė dukter Karijoto 1167.

16. Revoliucija 1369.

17. Aritmetika 549.

Kningiaus raportas vienbalsiai priimtas.

VI. Išklausius visų raportų buvo pradėta svarstyti kuopus reikalavimai ir sekanti klausimai buvo išristi.

1. III T. M. D. seimas prita- ria Centro valdybai už jos gerą darbštumą.

2. Pripažįsta, kad Centro Val- dyba pasicėlė teisingai suspen- duodama 3 kuopus komisijai ir seimas ją paliausavo iš draugi- jo išskiriant J. Jukelį, kuriam teisės sugrąžytos.

3. I Centro Valdybą rinkti as- menis, kurie gerai pažįsta T. M. D. reikalus ir yra pasidarbavę T. M. D. labui.

4. Seimus laikyti kas metai.

5. Visuotinas balsavimas dau- gumu balsų atvestas.

6. 17 kp. iš Omaha, Neb. au- kavo per savo atstovą, Konstan- tą Laucijų \$5.00 Kudirkos raštų persiuntimo apmokėjimui. Pirm- sėdis seimo vardu ištare aciu.

Nutarta kad kuopus užsimokėtų už Kudirkos raštų persiuntimą pagal savo liuosą norą.

7. I T. M. D. įvesti įstojimo mokesį 40 centų.

8. Atspsausdinti atvirus lais- kelius izdininkui kaipo kvitas už piningus.

VII. Buvo skaityti linkėjimai III T. M. D. seimui:

1. Iš So. Boston, Mass. (81 kp.) su aukomis \$3.00 tautiš- kiems reikalams.

2. Iš So. Manchester, Conn. (103 kp.).

3. Iš Rochester, N. Y.

4. Iš New Britain, Conn. (23 kp.).

Visi linkėjimai buvo priimti vienbalsiai su garsiu rankų plo- jimui.

VIII. Raportas specialiosios komisijos apsprendimui darbo prie Kudirkos raštų buvo vien- balsiai priimtas. Todėlgi liko nu- tarta pagal minėtą raportą už- mokėti p. J. Gabriui \$500.

IX. Nutarta duoti naujas nu- meris bei čarteris naujai susi- tvėrusiai kuopai Newark, N. J. X. Algōs Centro Valdybai li- kosi paskirta sekantiai:

Centro Pirmininkui palikta po senovei, t. y. be algos.

Centro Raštininkui \$50.

Centro Izdininkui \$10.

XI. Nutarta, kad V. A. Grei- niui užmokėti dar \$75 prie tų \$25, kurie buvo II seimo paskirti už pereinus metus t. y. 1909-1910 m.

XII. Viešu balsavimu likosi iš- rinkta Centro Valdybon:

Centro Pirmininku — J. V. Liutkauskas, iš Brooklyn, N. Y.

Vice-Pirmininku — P. But- kus, iš Chicago, Ill.

Centro Sekretorium — J. Da- gis, iš Chicago, Ill.

Centro Izdininku — A. J. Po- vilaika, iš Waterbury, Conn.

Kningium — Jonas Simanavi- čius, iš Plymouth, Pa.

Izdo globėjais: — Nikodemus Želvis, iš Waterbury, Conn., J. Kardokas, iš New Britain, Conn.

Literatiskas Komitetas: — Juo- zas Gabrys, iš Paryžiaus, V. S.

Jokubynas, iš So. Boston, Mass., Juozas Laukis, iš Valparaiso, Ind.

XIII. Rinkimai Komisijų pa- likta Centro Valdybai.

XIV. M. E. Loevy, paveikslė- lių Kudirkos rašt. piešėjas, ir J. Paukštis likosi visais balsais išrinkti į garbės narius.

XV. 28 T. M. D. kuopa įe- šė, kad p. B. K. Balevičių ir Juozą Gabrį išrinkti į garbės na- rius, ir buvo vienbalsiai prita- rta. P. B. K. Balevičius ir J. Gabrys padėkavo seimui už teikiama jiems malonę, bet atsi- sakė priimti.

Paskutinis III suvažiavimo po- sėdis uždarė 12 val. nakties.

VIETINĖS ŽINIOS.

TEMPLIARIŲ SUVAŽIAVIMAS CHICAGOJE.

Šią savaitę Chicagoje atsi-
ka 31-asis templarių raitelių ma-
soniškos organizacijos suvažiavi-
mas. Si organizacija, įsikurus
Amerikoje 100 metų atgal, turi
daugybę sąnarių visose valstijose
ir yra gana galinga. I Chi-
cago iš visų Amerikos kraštų
yra privažiavę ir 300.000 žmo-
nių. Templarių paroda, atsi-
kusi 8 šio mėn. dieną, buvo di-
žiausia, kokią Chicago kada nors
matė: parodinių buvo 14.041,
žiūrotojų apie 500.000, parodos
ilgis apie 10 mylių; kad pama-
tyti visą parodą ėmė 4 valan-
das.

PSEUDOSTUDENTAS. (Monologas).

Ot, tai tau ir gyvenimas!...
Rasai, žmogus, prakalbas sa-
kai... keiki socialistus... kei-
ki bedvičius... tautiečius...
niekini Vatikaną... bet kaip
niekis taip niekis!... Čia čia
padarius? Juk taip gyventi ne-
galima. Kam-gi man dirbti, kam
lupti kelmus kokiame nors airiui,
kad aš galu ir taip sau gyventi;
galu gerai pavalgyti, turėti gra-
žų kambarį ir... Et, kvailys iš
manęs ir gana. Bet kaip čia
geriaus supainiojus, kad tie mul-
čiai nespūstų?... (mašto,
pirštą burnon įdėjus)... Cit...
yra... yra šaltinis. Štai juk
dar neseniai buvau Chicagoj su
prakalba ir ką-gi, ar nepavyko?...
Tuojau susirinkau keletą dešim-
tukų. Oho, pas mane liežuvis
puikus. Kad ne jis tai būčiau
senai sveiks dingęs. Aš jau pa-
tyriau, kad mūsų visuomenė, tai
puikiai karvutė: nereikia nei
už ragų laikyti, nei kokių pan-
čioti ir net senųjų traukti...
Kibira po tesmenių pastatai ir
jau tau pienutis ir varva, tik
mauk!

Taip, taip, tai puiki karvutė...
Ir ko-gi aš dar laukiu?... Kur
popiera? (jieško ant lentynos
popierus). Ah, štai ji... Už-
tribusime mes tau, visuomenė-
le... Tuojau tau ašaros pradės
per veidus dribtį... Bet kaip
negalima, daug panašių man vy-
rukų jau taip gązdino, bet beveik
nei vienas nieko nepasakė. Reikia
ką nors naujo išrasti... Yra...
Juk aš kada tai buvau mokykloj
ir dabar dar štai tam pačiam
mieste tebegyvenu, net kambarį
šale mokyklos turiu. Taigi, nie-
kam ir į mąkalvė neateisi, kad aš
ne studentas. O pasivadinęs
studentu nuo mūsų žmonelių
odos gali ir marškinius nuverti,
net gyvaplaukius nupešti. Jie
tarp juos gerbia. Puiki schema.
Prie darbo! (Rašo). "Jai-gu no-
rite turėti didvyrių, milžinų, kė-
likų tautos iš miego, tai negai-
lekitė savo mašnos; aukaukite
mums studentams centelius, o
tuomet pamatysite kaip lietu-
viska vėluva plesnos ne tik ant
Nemuno kranto, bet ir ant Penn-
sylvanijos anglių, net ant Chi-
cago Stokardų!..." (skaityo, ką
parašė. Cha, cha, cha. O, tai
užbirbiau! (atsidusdamas).
Nors tai truputį nemalonu,
nes juk nėsu studentas, ir
perskaitęs studentas galėtų pa-
sipiktinti, nes dar lig šiol jie
"neubagavo". Bet ką tu žmo-
gus padarysi; juo eiti į "found-
re" bausi, o valgyti norisi. Et,
ko aš paisau. Štai aną kartą
tik truputį vamtelėjau ir pra-
dėjo man rytinėse valstijose
aukas rinkti. Tuojau būvis pa-
sigerino. Kova, brolyti, už bu-
vį, nieko negelbėsi. Reikia ar-
ti, nes tai puikiai užgręžė jos
noragą niekuomet nerudęja.
Pasižadinęs studentu aš nie-
kam neužklausiu, o man tas ir
labai ant naudos išeina. O tu
galvele, mano galvele, kad tu
nebutum taip gudri, tai jau se-
nai būčiau kur nors prie
"foundrės" pečiaus bekepas!
Na, reikia dar ką nors prie sa-
vo rasiño pridėti. Viena vėlu-
va jiems širdies nesujudins
reikia ką norint baisseno išrasti,
kas galėtų jų nervus patysinti...

Bet ką?... O taip, mes turi-
me keletą kaulų mūsų didvy-
rių, kurie taipgi buvo studen-
tais... Puiku, sugaudosime ir
juos. (Rašo). "Tu užmiršai,
visuomene, tuos, kurie būdami
atstumi laike studentavimo
nuo tavo mašnos, priversti bu-
vo aplėisti savo vargingą kūną
ir keliauti pas Abraomą psal-
mių gėdoto. Tai buvo Kudir-
kos, Vajciaičiai, etc., etc....
Taigi, jai-gu nori, kad mes, stu-
dentai tarnautume tau, jai-gu
nor, kad mes giedotum himnus
ne iš Abraomo, bet amžino at-
silsio Kudirkos gaidų, tai rink
mums centelius, o mes tau už-
tribysim taip, kad net ausis
nulinks... taip, nulinks lig
pat smakro tavo ausis!... Gana,
dabar jau žinai, kad net ausis
reikia didvyrius palaikyti. (De-
da plunksną ant stalo).
Bet kas tai su manim?... Aš vi-
dar lyg ko bijausi. Jai-gu ji ir
paklausytų mano birbinės, tai
visgi man perdaug iš to naudos
nebus. Ji pradės gal sparciau
studentus šelpti, bet juk man
tas nieko negelbės. Ne, aš, at-
stovaudamas studentus, mažai
tepešu; reikia ką nors naujo
sugalvoti. (Užsimasto)... Da-
leiskim jai-gu aš patsai ypatiš-
kai pavaižinėčiau su prakalboms
ir žodžių jiems patriubychau, ta-
syk gal viskas tektų man...
Taip, taip ir padarysiu. Pa-
sitaissyiu vieną-kita prakalbą
ir paskui, kada jau vakacijos pra-
sidės, (anksčiau aš negaliu, nes
su studento kauke reikia va-
žuot) marš prie darbo... Man
au kad vyks... All right,
taip ir padarysiu... Ach, kar-
vutė, už kiti tu nebaubtum!
(Užsikniaubia ant stalo ir
pradeda knarkti). Krukis.

JUOKELIAI.

Kalbėtojas. Eik parink au-
kas, kol aš dar nepradėjau kal-
bėti.

Jo draugas. Dėko taip?
Kalbėtojas. Mat, aš kalbėsiu
apie pečėdlyvumą.

Jis. Aš šianaktį sapnavau,
kad tavo motina susirgo.
Jinai. Bet aš girdėjau, kad
tu juokeisi per sapną.

(Life).

Tulas knygų agentas parašė
laišką į tūlą knygų krautuvę,
Chicagoj, kad jam išsiųstų jo
egzempliorių knygos "Dievo
jieskotojai". Už poros dienų
tas knygų agentas gavo per te-
legrafą tokį atsakymą:
"Dievo jieskotojų Chicagoj
nėra, pasiteirauk Philadelphiaj".

GREITAME TRAUKINY.

Pasazierius. Traukinys, ro-
dos, pradeda eiti greičiau.

Konduktoriai. Taip, pasitai-
kė kelyj karvė.

Pasazierius. Tai kokių-gi bū-
dų gali traukinys eiti greičiau?
Konduktoriai. Labai papra-
stu: karvę prikabinio prie gar-
vezio, tai ir bėga.

(Daily News).

SVARBIAUSIAS DALYKAS.

Viena moteris laikė pranci-
mą apie moterų tiesas ir baigė
savo kalbą sekančiais žodžiais:
"O dabar esmi gatava kožną
klausimą išaiskinti ir teisingą
atsiliepimą duoti". Tai stojos
viena jauna moteriškė ir apsi-
kaltusi tarė: "Ar malonėtum-
bit mums pasakyti, iš kur jūs
savo taip gražią kepturę pirkot?"
(Kaimynas).

Išleidėjas (į eilių rašytoją).

Ar tamsta eiles rašai pavalgęs
ar nevalgęs?

Poetas. O, visuomet neval-
gęs, kol ko negaunu užkasti...
(Judge).

Motormanas (užvaziavęs ant
mėsininko vaiko). Ar tu su-
žeistas?

Mėsininko vaikas. Bet kur
mano inkstai? (Punch).

Nieko nėra taip juokingo,
kaip dešimtdolarinė kepturė ant
dudolarinio žmogaus.

(Chic. Rec. Herald).

Ar vertas gyvenimas kad
gyventi?

Išliko prie dabatinių

augstų kainų gyventi tai rei-
kia būt ištvirkėliu.

(Judge).

JIS-ABEJOJA.

Tėsis. — Ar daug suži-
dimų jėsa gavot prie tų pešty-
nių?

Liudytojas. — Ne, tik mažą
skylutę pakūšyje, ale gal būt,
kad ją jau ir pirmo tu turėjau.

(Kaimynas).

JI PAŽINOJO.

"Tamstos vyras savo darb-
tumu galėjo vartyti kalnus", ta-
rė atsilankęs pastorius.

"Puf!" atsakė pati. "Jis bu-
vo tiek nedarbūstus, kad šaltame
rytmytyje tingėdavo atsikelti ir
įnešti kambarin bonką su pienu".

ANT GALO.

"Tai jie jau persiskyrė! Kaip
gaila, kad jie negalėjo but lai-
mingi!"

"Jie jau laimingi!"

GAZO TAUPYTOJA.

"Panėlė Ona tokia šviesi mer-
gelė".

"Taip. Jos motina sakė, jog
niekada nežibinate žiburio, ka-
da tamsta ir ji esate kamba-
ryje".

NAUJI RAŠTAL.

"Sveikata". "Lietuvos Ūk."
priedas No. 6. Pamokymas
motinoms. Vertė kun. J. Ja-
kubėnas

Birutininkai. Dveiksmė ko-
medija. Parašė Vidūnas. Tū-
žėje 1910 m. Išleido, "Ruta".
Kaina 80 pf., 79 ps.

Valstiečiai ir 1831 m. revoliu-
cija Lietuvoje. (Iš Šiaulių Eko-
nomijos archyvo). Augustinas
Janulaitis. Atmušta iš "Lietu-
vių Tautos". Vilniuje, 1910 m.
Kaina 30 kap.

Tikėjimas ir Mokslas No. 1.
Žemės amžius. Pagal E. Duples-
sį parašė J. Gerutis. Kainas
1910. Kaina 3 kap: Redakto-
rius-leidėjas kun. A. Dambraus-
kas.

Chicago Lietuvos Muzi-
kos Konservatorija. Programos.

Redakcijos atsakymai.

A. B. Grand Rapids. Tą patį
pirmą atsiuntė kitas korespon-
dentas ir kada antrasis atėjo, jau
pirmasis buvo sustatytas. Jai-
gu ne būtų pavilyta, Tamstos
raštelis būtų patilpęs.

NAUJAS TELEFONAS.

A. OLSZEWSKIO Banka
įsteigė naujus telefonus savo
Ofise su "Switch Board". Nau-
jo telefono numeris dabar yra
DROVER 700.

Kas turi reikalingą telefonuoti te-
gul dabar šaukia DROVER 700.
Senasis telefonas likosi panai-
kintas.

Komitetas.

Ksaveras Strumskis

"Lietuvos" Keliaujantis Agentas.

Ksaveras Strumskis, "Lietu-
vos" keliaujantis agentas, šiose
dienose aplankys "Pensylvanijos"
lietuvių, užsienindamas laikra-
stį "Lietuvą" ir primindamas už
jį prenumeratą. Jis turės nuo
laikraščio "Lietuvos" išleistojo
A. Olszewskio rašytą paladųji-
mą ir kvitą, pagal ką galėsite jį
pažinti, kad yra mūsų užtikrinto
agentu ir galėsite drausiam jam
duoti pinigų ant premeratos,
knygų ir kitokių tavarų, nes
mes už jį atsakome.

Ksaveras Strumskis taipgi yra
agentu ir mūsų storo, The
Bridgeport Clothing Kompanijos.
Jis turės su savim sampelių tūlų
mūsų storo tavarų ir kas tik ko
reikalau galės per jį užsisakyti
o mes viską prisigysime. Mes sa-
vo storo tavarus gvarantuojame,
kad bus toki, kaip mūsų Kata-
liose aprašyti. Jai-gu gavęs juos
rastų kitokiais, tegul sugrąžina,
o mes jam pinigų sugrąžinsime.

Chicago Lietuvos Muzi-
kos Konservatorijoj

mokslas prasidės nuog 8 Rug-
pjūt. (August). Užsirašinėji-
mas prasidėjo; užsiteresuoti
teiksia apsilanky: 3246 S. Hal-
sted St. gavimui pilnesnių žinių

Lietuvos Konservatorijos
Direktorius
MIKAS PETRAUSKAS.

APGARSINIMAI.

GYVENTI VERTA.

Tūli žmonės labai brangina
gyvenimą, tuo tarpu kiti mažai
juo tērširpina. Tūli prisidabo-
ja, gyvena padoriai ir saugos
pavojaus, kiek tik įstengia. Ki-
ti gyvena plačiai, visai nedabo-
ja ir gamtos įstatymus ir liuo-
su noru trumpina savo gyveni-
mo dienas. Mūsų pareiga prie-
mus patinus, mūsų šeimyną ir
mūsų tautą užlaikyti savo kiną
sveiką ir stiprą ir prailginti sa-
vo dienas atsakančių gyvenimu.

Pirmiausias dalykas — reikia
apsaugoti virinimo organus nuo
nuisplėnimo. Turime turėti ge-
rą apetitą ir puikiai virinantį
skilvį. Kaip tik pajausime, kad
mūsų apetitas nupulė, mes pri-
valome tuojau išgerti Trinerio
American Elixiro — iš karto vis-
kas — natūralinį vaistą, padaryta
iš parinkti žolių ir seno vyno.
Žolės gydo, vynos sudrūkina.
Vartokite jį, jausdami virinimo
organų nesveikatą. Gausite vi-
sose vaisty krautuvėse. Jos.
Triner, 1333-1339 So. Ashland
ave., Chicago, Ill.

Drangysčių reikalai.

EKSKURSIJA WAUKEGANAN.
Chicago Moterų Draugija "Apvie-
ta" rengia latvini ekskursiją Wauke-
ganan naudai steigiamos "Aukros"
Amatų Mokyklos. Ekskursija bus 21
d. rugpjūtio. Tiketas: vienas do-
laris vyrai, 50c. moterės. Šitas tikie-
tas užmoka už valgius ir gerimus.
Tiketas nuvažiuoti ir sugrįžti 50c.
ypat. Norintieji dalyvauti toje ek-
skursijoje, malones atsiuokti pas J.
Ilgaudą, 1813 So. Halsted st.

"Aukros" Amatų Mokyklos Komisija.

DIDELIS PIKNINKAS.
Suevien. Lietuvių Dr. d. nedė-
lio, 21 rugpjūtio (August), 1910 m.,
Bergman's Grove, Riversdale, Ill.
Pradžios 9 val. ryto ir trauksis
iki vėlybam vakarui: įlanga porai
25 centai.

Daviztuoti galima: Metropolitan
elektoriu iki 48 Ave., nuo ten La
Grange karais iki darul. Ir 12 ka-
rais iki 48 Ave., nuo ten La Grange
karais iki darul.

Bus tai vienas iš puikiai piki-
nų, nes bus pirmutinis ir para-
nas rielinis krautis draugystės. Juk
žinote, kad krautis niekad nieką
prastai nedaro. Taigi kviečiame vi-
sus lietuvių ir lietuvaitės atliankyti
kuokaitingiausiai, nes bus labai
liukinda diena. Lietuviški muzikan-
tai gies puikiai lietuviškus so-
klus, bus visokių skanių gerimų ir
užkandžių ir kviečiame lietuviški
d. Didelis darbas pilnas žalių
medžių, po kurių pavėsi galėsite pa-
silėsti. Užkvičiame visus.
Komitetas.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo pusbrolio Stanislo-
vo Valionis, Kauno gub., Panevėžio
pav., Ramygalos par., Kučių sodg.
17 metų kaip Amerikoje. Metal at-
gal gyveno Roby, Ind. Kas žino kur
jis dabar yra arba jį pats teiksia
parašyti man šiuo adresu:
Karelis Vilkonis,
628 Reynolds Ave., Kansas City, Kans.

Pajieškau savo draugo Povilo Dra-
vidziaus. Jis paeina iš Kauno gub.,
Ukmergės pav., Kupiškio par., Ko-
senų sodžiaus. Jis pats ar jo drau-
gal teiksia duoti žinią šiuo adresu:
Adam Rastinas,
Box 83, Farmington, W. Va.

Pajieškau savo brolio Aleksandro
Fetingio, Kauno gub., Raseinių pav.,
Šilalės valsčiaus, Baisių kaimo. Pirm
20 metų jis, bedirbamas kasyklose
Springfield, Ill., neteko vienos kojos.
Jis moka lietuviškai ir vokiškai kal-
bas, bet dabar turėtų daugiausiai kal-
bėti angliai. Jau bus 7 metų kaip
negauju nuo jo jokios žinios. Jai-gu
kas apie jį žino, arba jį pats, pa-
malones duoti žinią šiuo adresu:
Robert Fetting,
525 De Koven st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo dėdės Stanislovo
Ramanauko, paeina iš kaimo Obelu-
jo, gm. Karklinio, gub. Suvalkų.
Pirm pusės metų iš Anglijos jis at-
važiojo į Chicago, Ill. Norėčiau su
juo susitikti. Jis pats ar kas pa-
sijeta jį teiksia, prašėti man šiuo
adrsu:
Petras Ramanaukas,
615 — 16th st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo draugų Adolfo Tu-
minsko — pirmiau gyveno apie Shaft,
Pa. ir Jono Burnelkos — gyveno apie
Mc Keesport, Pa. Abu paeina iš Su-
valkų gub., Seinų pav., Leipalingio
gm., Baitoniškės kaimo. Jie patys
ar kas kitas malones duoti žinią šiuo
adrsu:
Viktoras Vaitulionis,
Box 361, Palakta, Mich.

Pajieškau savo draugo Vincento
Šturmo, Kastes Danulėnės ir Ju-
rgio Kintulio. Visi paeina iš Kauno
gub., Raseinių pav., Pagražės pa-
raipios, Kriaučių kaimo. Medžiū jį
paeiti ir kiti, kas juos žino, pra-
šėti man šiuo adresu:
Jonas Kasker,
Box 421, Johnston City, Ill.

Grasilda Leselakytė pajieškau savo
dėdės Rapolo Petraitėnais, Kauno
gub., Raseinių pav., Šilavos par.,
Juokaičių sodk. Malonėkite duoti ži-
nią šiuo adresu:
Antanas Bartulaitis,
1984 Union ave., Chicago, Ill.

Pajieškau dviejų draugų Juozapo
Bakano ir Viktoro Galnagrio. Abu
dvi iš Kauno gub., Raseinių pav.,
Simkaičių vals. — J. Bakanas nuo
Vadgirių miest., o V. Galnagris Sta-
tikų kaimo. Prašau duoti žinią šiuo
adrsu:
Petras Bruzduškas,
824 Bank st., Waterbury, Conn.

Pajieškau savo švogerio Kazimiero
Mačiūlo iš Laumėnų, Raseinių pav.,
Norėčiau žinoti ar jis yra gyvas, ar
jau nebėra jo visai. Prašau duoti
man žinią šiuo adresu:
Analka Maseviciūtė,
3342 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo draugo Antano Kve-
daro, Kauno gub., Panevėžio pav.,
Kriūnų par., Daukėnų kaimo. Pirm-
tau gyveno Orenau, Mass. dabar
nemai kur. Prašau duoti žinią šiuo
adrsu:
P. Rasevičius,
Box 1602, Sta. 2, Fitchburg, Mass.

Pajieškau savo tėvo ir brolio Mo-
tiejį Kalinauską, Suvalkų gub., Bokš-
tų kaimo. Tėvas koki 17 met. kaip
Amerikoje, brolis atvažiojo, prašiau.
Aš esu jauniausia duklė Ursulė Kali-
nauskiūtė. Jie patys apie save ar
kas kitas apie juos teiksia duoti ži-
nią šiuo adresu:
Ursulė Kalinauskiūtė,
628 Columbia av., Baltimore, Md.

Pajieškau Antano Rimkevičiaus,
Kauno gub., Panevėžio pav., Šilavos
par., Peretė žemės gyvenimo Spo-
kės, Wash. Prašau duoti žinią šiuo
adrsu:
Jos. Shimbėl
Mason County, Joy Co., Bordeaux,
Wash.

Pajieškau savo draugų Petro ir Ju-
lijono Pallojų, Kauno gub., Šiaulių
pav., Jokaių kaimo. Abudu gyvena
Chicago, Ill. Prašau duoti žinią šiuo
adrsu:
Petras Dangulskis,
Broad Brook, Conn. A. D. Ellsworth.

Nori žinoti, kur būna mano drau-
gai Kazimieras Bazanovas ir Anta-
nas Simanavičius, abu Vilniaus gub.,
Butrimonių vals., Tauconių kaimo.
Užsuteikiant žinoti busu labai de-
kingas. Prašau prašėti man šiuo
adrsu:
M. Mikala,
67 Dublin st., Gardner, Mass.

T. M. D. laikys savo metinį susi-
kinkimą nedėlio po pietų 14 d. rug-
pjūtio antv. val. p. Skritulsko salėje.
Visi nariai kviečiami pribūti knygų
pasilmt; nauji kviečiami prisirašyti,
nei vienas nesigaudinsite.

23 knuopės Valdyba.

D. L. K. Keistūlio Draugijos kei-
druogi kviečia draugius mitinga 14
rugpjūtio d. 12:30 val. po piet. 2458
So. Western ave., pas Kavarskį, kur
visuomet mitingus mėgtam laikyti.
Prabom susirinkti kuokaitingiausia
visus — ir tuos, kuriems draugija
dar kalta. Mitingas turės apvarvū-
ti, ar laikyti toliaus draugiją, ar jė
paleisti.

Raulė, kur taip greitai bėgi? Aš
bėgu į merginų Keturtyrį Linkmaus-
kų Metinį Pikniką, parengtą Drau-
gystės šv. P. M. Raseičiaus Pau-
rų ir moterų, nedėlio, 14 rugpjūtio
(Aug.), 1910, Bergmann's Grove, Ri-
versdale, Ill. Pradžios 9 val. iš ryto.
Įlanga 25c. porai. Įlanga vienai mer-
gini 15c.

Užpranom visus lietuvių ir lietu-
vaitės kuokaitingiausiai atliankyti
į mūsų Keturtyrį Linkmauską Pik-
niką, kur kiekvienas galės linksmai
laiką praleisti ir prie pulkios mus-
kės smagiai pasilokti. Taipgi mes
kiekvieną atliankiusį prizdamame ku-
geriausiai užsienindinti. Su godone
Komitetas.

Pasgera: Vaidulduonai, imkite 22
guv. karus iki 40 Ave., o paskui La
Grange karą iki pat darul.

Reikalavimai.

Reikalingi du pardavėjai į sausu-
tavyrų skyrių. Darbas nuolatinis ir
geras atlyginimas. Reikia mokėti
kalbėti angliai. Klein Bros. Halsted
& Canalport ave., Chicago, Ill.

Reikalinga 20 merginų ir moterų
popierų sortavimui. Prityrimo nere-
kia. Darbas nuolatinis. Western
Paper Stock Co., 1452 Indiana ave.,
Chicago, Ill.

Reikalingi galstojai į drabužių sky-
rį; ašaus galandimas, darbas nuo-
lat, užmokestis geras prityrusiems
darbininkams. Imkite 63 gatvės ka-
rus iki Clairing, Ill. The Whitaker
Manufacturing Co.

Duosiu 25 dolarius tam, kurs grei-
tu laiku eutika važiuoti į Lietuvą ir
prigelbės mano žmonai kelionėje į
Kauno gub. Atsiuokti A. Widnicki,
3815 — 25 Pl. Chicago, Ill.

Nori gauti darbo kaip mokinys
aptekioje, spaustuviėje ar krautuvėje.
Esm lietuvis, baigias 4 klases Ro-
sijos gimnazijos, moku lenkiškai,
mašai sukalbu angliai, Stanislovas
Stasavičius, 120 Crosby st., Grand Ra-
pids, Mich.

PRANESIMAS.
Gimnės ir draugai!
Vincas šūnus Nesukailis, stalo-
rius nuo Kalvarijos, Suvalkų gub.,
rogele mėnesyje važiuojo į Lietu-
vą. Kas irgi ketina važiuoti Lietu-
von, atsiuokite. Vaidulduonai kartu,
bus ramus. Vinc. Nesukailis, 4 Elliot
st., Worcester, Mass.

Ant Pardavimų.

ardavimui Būcėnė ir Grosernė,
pigiai, po ar. 1456 S. Canal st.; atžė-
pe-istikrinkite apie gerumą. Parduo-
du dēto, kad turu salūną ir negu-
liu dviejų bižnų apsiurėti.

Parsiduoda namai 4 kambarių ir
lotas lietuvių apgyventoj vietoj 5116
Levington St., netoli 52 gatvės. Kai-
na 1050 dolary. Kreipkitės pamine-
tu adresu.

Pardavimui namai keturiuiais butais,
6 kambariai kiekvienam; viskas ge-
rai įstatyta; arti lietuvių bažnyčios.
2342 S. Oakley Av., Thomas Mls.

Pardavimui groserinė ir gardumų
arčiau bei mažesnių krautvė draug su
arkliu ir vežimu. Biznis senai idirbi-
tas. Apleikite lietuvių apgyventoj;
arti lietuvių bažnyčios ir mokyklos.
Gera vieta lietuviui. Parsiduoda pi-
giai. Kreipkitės adresu: 2214 W.
23 Place, Chicago, Ill.

Pardavimui turime farmą, 105 ak-
rų žemės; žemė gera, galima auginti
viską, geri būdikai; rakanadi, ma-
šinos, vežimai, pakinktai, pora ar-
klių, devyni ragėdai, dvi kiulės.
Viskas, kas prie farmos priguli. Par-
soduoda visai su maža kaina. Norind
gauti smulkesnių žinių

Mokykla Šokių!

Prof. Julius S. užtikrina, kad išmokys šokių kėkvienu jauna ar sena. Išmokys valcų, 6 šokių ir t. p., kad galėtų daryti eiti šokių publikoje. Telpa išmokys ir kitus šokus su 6 valandais; vakare nuo 8 valandų iki 11. Kas moka vaikščioti, tas gali išmokti ir šokti. Kas nori mokytis tųgi atei-
na į svetainę, po numerio, 2119 So. Halsted St., mokina kas dieną, apat šventų dienų. Prof. Julius S. praneša visiems, kurie nori išmokti tose šokius, kad atėję sekančio adresu: 2124 South Halsted St.
Ofisai ant 3-ty lubų. Atidars nuo 5 iki 8 val. vakare.
Prof. Julius šokių mokykla už-
daro June 25, ji vėl bus atidara Sep-
tember 2.

TEVYNĖS MYLETOJŲ DR-ŠTĖS

CENTRO VALDYBOS NARIAI:
Pirmininkas: Jonas V. Lutkauskas,
130 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Vice-Pirmininkas: Pr. Butkus,
3258 So. Halsted st., Chicago, Ill.
Raštininkas: Jonas Dagis,
3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.
Išdavininkas: A. J. Povilaitis,
804 Bank st., Waterbury, Conn.
Knygynis: J. Simanavičius,
331 Barnes st., Plymouth, Pa.
Literatūrinis Komitetas: J. Gabrys,
11, rue Sommerard, Paris, France.
V. Jokubynas, 318 W. Broadway,
So. Boston, Mass. J. Lauksis, 501
Brick st., Valparaiso, Ind.

Kur gauti "Lietuvą."

Galima gauti kiekvieną savaitę
"Lietuvą" už 5c. pas šiuos agentus:

Brooklyn, N. Y.
E. Fromas, 73 Grand Street.
Ant. Janauskas, 65 Hudson Ave.
T. Jermolas, 215 Berry Street.
S. Milevskis, 124 Grand St.
S. Simanavičius, 258 Wythe Ave.

BALTIMORE, MD.
John Louis, 657 W. Baltimore St.
J. Zebrauskas, 112 N. Green St.

BROCKTON, MASS.
J. Počius, 175 Ames St.

Chicago, Ill.
P. M. Kaitis, 1607 N. Ashland Av.
M. J. Tananavičius, 670 W. 18th St.

ELIZABETH, N. J.
D. Bočkus, 211 First St.

JERSEY CITY, N. J.
Ant. Reklaitis, 234 Wayne St.

Lawrence, Mass.
A. Ramanauskas, 101 Oak street.

Montello, Mass.
B. P. Miskinis, 35 Arthur St.

New Haven, Conn.
J. J. Vaitkevicius, 227 Chapel St.

Philadelphia, Pa.
M. A. Ignatius, 1028 So. 2nd Street.

Portland, Oreg.
John Brownman, Brownman News Co.

Seattle, Wash.
Foreign and Domestic
Periodical & Newspaper Agency

Worcester, Mass.
M. Kalanavičius, 15 Milbury Street.
J. Palatkauskas, 65 Milbury St.

"Lietuvos" Agentai

Pas šiuos agentus galima užsa-
lyti "Lietuvą" metams ar pusel-
metį ir užsimokėti.

Jonas Janušas keliaujantis Agentas
po Iliinois valstiją.

Brooklyn, N. Y.
J. Imbrozėjus, 120 Grand St.
A. Lesnaukas, 298 South 1st St.
J. Matulis, 262 Metropolitan Av.

Baltimore, Md.
L. Gailis, 1834 N. Castle Street.
Vilcas Želvis, 603 So. Paca st.

Chicago, Ill.
J. I. Bagdžiūnas, 234 S. Oakley Ave.
Jonas Ignatius, 1813 So. Halsted St.
Z. J. Jurevicius, 118 E. 115th St.
Ant. Jurevicius, 3337 Auburn Av.
Vilcas Linka, 1113 String St.
Geo. Pupalsky, 1112 S. Leavitt St.
St. George, 849 - 34th St.
Jonas Visockis, 8139 Vincennes Rd.

Cleveland, Ohio.
P. Szukys, 1408 E. 25th St.

CAMBRIDGE, MASS.
Pot. Bartkevičius, 877 Cambridge St.

GRAND RAPIDS, MICH.
Juoz. Šlikas, 42 W. Leonard St.

GRANT WORKS, ILL.
Jonas Liškoniš, Box 195.

HARTFORD, CONN.
Kar. Lesevičius, 40 Mulberry st.

Herrin, Illinois.
J. T. Adomaitis, Box 708.

HAZLETON, PA.
A. V. Shukis, 103 N. Wyoming St.

INDIANA HARBOR, IND.
B. Yasulis, 3604 Deader St.

MINERSVILLE, PA.
J. Ramanauskas, Box 638.

New Britain, Conn.
M. J. Ceponis, 21 Pleasant Street.

Newark, N. J.
V. Ambraziūnas, 178 Ferry Street.

Pittsburg, Pa.
Jonas A. Ignatius, 46 So. 22nd Street.
J. G. Milauckas, 1811 Wharton St.

NORWOOD, MASS.
E. A. Tumavičius, 28 Austin St.

PATERSON, N. J.
A. V. Škevičius, 70 Lafayette St.

Pittsburg, Pa.
Ant. Bendisius, 42 Chesnut St.
J. Karakevičius, 103 N. St.

Plymouth, Pa.
B. Peteliūnas, 345 E. River St.

ROCKFORD, ILL.
M. K. Kankovicius, 310 E. State St.

SO. CHICAGO, ILL.

Pet. Ostrovskis, 8701 Commercial Av.
65. Boston, Mass.
N. Gendrolis, 224 Athens Street.
J. G. Geguzis, 23 W. Broadway.

Springfield, Ill.
G. Tachlauskas, 1217 W. Jefferson St.

Scranton, Pa.
Geo. Baltrunas, 2018 Luzerne St.
Juoz. Petrikys, 1514 Ross Ave.

Shenandoah, Pa.
T. Kryžanaukas, 38 E. Centre St.

Union City, Conn.
D. F. Elmaitis, 66 Brennaa st.

Waterbury, Conn.
J. Zemantauskas, 39 W. Porter St.
Juoz. Zemaitis, 624 Bank st.

Worcester, Mass.
Ant. Bernotas, 45 Ward St.

Naujausios Knygos

gaunamos "Lietuvos" Redakcijoje.

APIE BALTRU-GIRTUOKIŲ. Vais-
deitis iš gyvenimo Baltrus girtuokio.
Ilygoje, 1909. Pust. 32 10c.

ARCHAIOLOGISKI TYRINIMAI.
Gaidis apylinkėse. Kun. Juozapo ži-
go. Su 21 paveikslėliu. (Iš "Lietuvos
Tautos"). Vilnius, 1909. Pus-
lapų 23 40c.

ANTANO BARANAUSKIO. (A. a.
kunigo vyskupo) laiškas į profesorių
Joną Baudouiną de Courtenay. (Iš
Lietuvos Tautos"). Vilnius, 1909 m.
Pust. 28 40c.

BURTAL. Zigmanto Prizylyskio
vienaveiksmas komedija. Išvėrsti ir
išleisti Liudas Gira. Vilnius, 1909.
Pust. 16 10c.

DŽIOVA, JOS PRIEŽASTIS IR
KOVA SU JA. Dr. K. Jokantis. (Iš
Lietuvos Tautos"). Vilnius, 1909.
Pust. 23 10c.

GILSĖ. Dzukų legenda ir BOBU-
TES VARGAI. Parašė Vincas Krėvė.
Vilnius, 1909. Pust. 42 10c.

GIMDYMO SLEPINIAI. Parašė Vi-
dunas. Labai naudinga ir verta per-
skaitymo kiekvienam šiai knygelę.
Tilžėje, 1909 m. Pust. 96. Kaina 45c.

IS SEINŲ VYSKUPYSTĖS HISTO-
RIJOS. Parengė spaudon J. Basa-
navičius ir K. Grinius. (Iš "Lietuvos
Tautos"). Vilnius, 1909. Puslapų 41.
Kaina 60c.

LAIDA. Apysaka parašyta Las-
dvylio Pėlėsos. Kas šios raštaiškos
dėvylio skėtes, tas žino jų vertę
ir nesigalės šią knygelę perkažyti.
Ji parašyta iš lietuvių gyvenimo, Vi-
linus, 1910. Pust. 520 \$1.00.

"LIETUVIŲ TAUTA". I. Mokslo
Draugijos raštai. Knyga I, dalis 2.
Vilnius, 1909. \$1.25.

MUSŲ GERASIS. Dviejų veiksmių
komedija. Parašė žemaitis Vilnius,
1909. Pust. 26 10c.

NASLAITĖ. Drama keturių veiksmių.
Parašė M. Valčiūnis. Boston,
Mass. 1909. pust. 22. Kaina 10c.

NUO AUDROS PASISLĖPUS. Pa-
rašė žemaitis Vilnius, 1909. Pust. 16.
Kaina 5c.

RASYBOS LAVINIMOSI DARBAI.
Pradėdamosioms mokykloms. Sutaisė
mokytojas S. Varnelis su pagal-
ba J. J. Stailai, 1909. Pust. 112.
Kaina 20c.

VI. Gražus paveikslėlis, bet dar
grazi nei aprašymai. Vilnius, 1910.
Kaina 10c.

II. Kas atsitiko kiaučių namuose.
Vilnius, 1910. 10c.

III. Kiek daiktų įvairių - tiek
elaučių įdomių! Vilnius, 1910 m.
Kaina 10c.

IV. Nesigalės, vaikeli, perskaityti
šią knygelę! Vilnius, 1910. 10c.

V. Sveik! gyvi! Vilnius, 1910 m.
Kaina 10c.

VI. Dėdės Tomo Trobelis. Vilnius,
1910 m. 15c.

VII. Kiek čia įvairių švėrių ir na-
mų gyvulių! Vilnius, 1910 m.
Kaina 15c.

Knygų Katalogas

No. 4. Aliuma ir kitos pasakos Guy
de Maupassant, vertė J. Lauksis.
Telpa šios pasakos: 1. Aliuma, 2. Ne-
tikri brangieji akmenys, 3. Baimė,
4. Du mėnėkariai, 5. Dienynas po-
dūkio, 6. Mėnėkariai, 7. Valdiūna,
8. Užsilaistoj padangė, 9. Atsikri-
mas, 10. Vientvė, 11. Tėvas ir sunis
ir 12. Rožė. Guy de Maupassant yra
vienas iš geriausių rašytojų pasa-
kų žmonių gyvenimo. Chicago, Ill. 1908.
Pust. 125. \$1.00.

No. 27. Gyvenimo mokykla. Parašė
Orison Sved-Morden. Lietuviškos kal-
bos išvėrsti K. Žegota. Urašai pagar-
sėjusių žmonių. Labai naudinga kny-
ga. Didelio formato. Chicago, Ill.
Pust. 235. \$1.25.

No. 35. Gyvenimo vaizdai, suside-
dinti iš dešimties sekantių gražių pas-
kačių: Atsivėlinimas, Vagis, Kė-
kalta, Gėdėva, vaikai, Paparčio šie-
das, Miesto sargai, Signalas, Keleivis,
Buvo eybė. Chicago, Ill. 1902, pus-
lapų 99. 15c.

No. 43. Iš gyvenimo lietuviškų Vė-
lių bei Vėlių. Pasakos surinktos 6-ro
J. Basanavičiaus. Šioje knygoje telpa
keli šimtai gražių pasakų, apie rojų
(dangų), grėitį, peikį, apie gilius
marš, cholera; apie dvasias (dūdas),
vėlinius, jų vaidinimus ir t. t. Pasakos
užrašytos tokiuose tarmėse, kokių bu-
vo girdėtos. Paveikslų - pagal tar-
mę paveikėtojų; šiauliuose - pagal
tarmę šiauliečių; suvalkių - pa-
gal tarmę suvalkiečių; Prūsų Lietu-
voje - pagal tarmę Prūsų lietuvių;
Deuklio - pagal tarmę daukų ir t. t.
Chicago, Ill. 1903, pust. 470. Popieros
apdaras. \$1.50.

No. 70. Lietuviškos pasakos įvairios.
Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis IV.
Chicago, Ill. 1905, pust. 299. Šioje de-
šimtyje telpa pirmosios dalys
Dr. J. Basanavičiaus surinktos pas-
kų, telpa keli šimtai užrašytų ir juo-
kingų pasakų. Kiekvienas, susilp-
dams, turės per visą savo amžių ne-
sėdėti pasakų turtu. \$1.25.

No. 71. Auklaidiškos istorijos.
Pasak Erkanas-Satrijaus sutaisė S. M.
Paveikslas iš Napoleono I pasakutiny-
jų karaliavimų. Chicago, Ill. 1907, pus-
lapų 44. 15c.

No. 76. Maksim Gorkij. Pasakojimai.
Iš rusų kalbos vertė L. J. St. Tur-
nys. Giesmės apie sėkumą. Nenaudėlis.
Makaras Čudra, Rudenys, Dvidešimtis
šėdė viena. Chicago, Ill. 1906, pus-
lapų 103. 25c.

No. 90. Oltips. Graži apysaka iš
lietuvių savitųjų. Kariš šiaurinė
Amerikos indijojų. Vertė A. Olske-
vskis. Antra patalaita laida. Chicago,
Ill. 1907, pust. 95. 25c.

No. 97. Pamokslai išminties ir tel-
sijos, išdėdinti gailmities visų am-
tųjų Lietuvos vaikams. Parašė kun.
Tataras. Trečioji laida. Čia telpa 128
juokingų, bet išmintingų ir pamok-
nantių pasakėlių, mokančių doros
ir šimties. Chicago, Ill. 1899, pus-
lapų 182. 50c.

No. 98. Pragarė atgimimas. Parašė
L. Tolstoj, vertė Z. A. Kritiškas. Pe-
šins dabartinės draugijos tvarkos
aišgoriskai parašytas. Chicago, Ill.
1908, pust. 22. 10c.

No. 100. Pasaka apie kantrią Alon-
dūterį turkų ciosioras Antonijaus,
kurį per 22 metus vaikėdodama po
svietę, deugybė bėdų ir vargų išken-
tėjo. Antra laida. Iš lenkiškos vertė
A. Olskevičius. Chicago, Ill. 1902, pus-
lapų 66. 20c.

No. 103. Pasaka apie Adomą ir Je-
fą. Priešais prie sulvėnijos. Pagal
vėliuokius. Parašė Paul Lafargue, su-
gali vokišką vertimą lietuviškai sutai-
sė P. Mikšelis. Chicago, Ill. 1908, pus-
lapų 31. 10c.

No. 114. Ponas ir bernas. Apysakė
iš L. Tolstojaus iš gyvenimo moks-
tųjų kaimiečių žingėdai norinties su-
sipažinti su buvini ir alygama moks-
tųjų kaimiečių gyvenimu; ir vėliu-
sitaitytoje draugė jauvi su vargo pri-
sitaikytis žmonėms. Chicago, Ill. 1904.
Pust. 60. 15c.

No. 130. Revoliucijos žmonės. Para-
šė A. Niemojevskis, vertė K. Puidas.
torius, 7. Paukštis, 8. Ponas Jėsus
Varanovis. Knygėlė įdomi kiekvienam.
Chicago, Ill. 1906, pust. 76. 20c.

No. 1420. Tūkys per mokes. Tiesi-
stėmiškis, moksliškis ir draugiskai pol-
itiški tyrinėjimai, surašyti D-ro J.
Šilupo. Antras patalaitas ir padidin-
tas spaudimas. Chicago, Ill. 1901, pus-
lapų 211. 50c.

No. 641. Geografija arba žemės ap-
rašymas. Pagal Gelikę, Naukovskį
ir kitus autais šernas. Su paveikslė-
liais. Iš lenkiškos vertė J. Lauksis.
Laiskai ir suprantami aprašai
tųsų žemę, jos paviršių, didumą ir
platumą; jos kalnus, jų vardus, aug-
v. vėliuokius, mėsinius ir švėsių ug-
nį; ir kokių slaugojų susidėda žemė.
Kur ir kiek joje yra anglių, geležies,
sūrio, druskos ir kitų gėrybių; koki-
mylia, ešerų, upių, j. vėliuokio, plotis,
gylis; kokie kuriose vandenys; su-
rus, prėskai, tartys; kokie juose gy-
vena gyvūnai ir t. t. žemė aprašyta iš
laikais: išskaitytos visos viešpatystės,
karmaitės, kunigaikštis, respubli-
kos ir t. t. Kiek kurioje žemėje yra
gyvenojų; kokie jų tikėjimai, kalbos,
papročai, užsiėmimai, pramonė, iš-
darbai, ir tiesos; kokie miestai, su-
kuri gyventojų, fabrikų, pramonės;
kur kokie orai; laisčiai ir karbiškai
lytys ar giedros; kur koks ligis die-
nos ir nakties. Knyga didelė 629 o-
dų, ant geros standišios spaudos spa-
udinta. Chicago, Ill. 1906, pust. 320.
Kaina \$2.00.

No. 1457. Dangaus Auglėjimas ir
žmogaus Senumas; Anykštis šėdėlis
ir daugelis naudingų žinių. Sutaisė
P. M. Pust. 112. 15c.

No. 1521. Pasielptys Magijos bei Spi-
ritizmo šėvėjos mokslas. Pagal vėliu-
okius. Ištirtas lietuviškai sutaisė F. J.
Lietuviškis vertė J. Lauksis. Yra tai
išsisklaidimas monų darymo, šioje kny-
goje atrastie visos monų ir burtų pa-
saptis ir jas suprantis, nes aiškiai
aprašytos ir pavelikais parodytos vi-
nos slaptybės ir budai jų darymo. Chi-
cago, Ill. 1908, pust. 262. 50c.

No. 194. Sidabrinis kryželis arba dal-
lis iš Nazaret. Apysaka iš 1906
bankininko Kristiano Engelso šėdė-
Vėrtė J. Lauksis. Chicago, Ill. 1906,
pust. 8. (Šita knygelė lietuviškai vė-
liuokis uždraudė lietuviams skaityti.)
Kaina 50c.

No. 480. Biologija arba mokslas apie
gyvūnų daiktus. Pagal profesorių Nus-
baumą sutaisė šernas. Mokslas, ko-
mu būdu rašė gyvi sutvėrimai ant
mūsų žemės, kaip jie vystėsi, pradė-
si. Užsilaistoj padangė, 9. Atsikri-
mas, 10. Vientvė, 11. Tėvas ir sunis
ir 12. Rožė. Guy de Maupassant yra
vienas iš geriausių rašytojų pasa-
kų žmonių gyvenimo. Chicago, Ill. 1908.
Pust. 125. \$1.00.

No. 525. Kaip gyvena augmenys?
Pagal Lunkevičių ir kitus augmenys?
Su paveikslėliais. Yra tai apra-
šymas apie įvairius mūsų žemės aug-
menis, jų sudėtingą ir atmainas, gyvi
ir pietojingus nuo pat mėsiausių pa-
dalių iki didžiausių ir tobuliausių. Chi-
cago, Ill. 1901, pust. 129. 35c.

No. 526. Kada ir koki būdu svietas
sutvėrtas. Parašė Prof. Dr. M. W.
Meyer, iš vokiškų kalbos vertė J.
Ilgandus. Aprašyta, koki būdu tve-
riasi dangiškai kūnai ir kaip mūsų ž-
mės susidūrė, telpi, koki būdu ats-
rida ant jos gyvės. Ši paveikslas.
Chicago ant jos 1906, pust. 140. 35c.

No. 527. Kada ir koki būdu gal-
vėdas kada-nors pasibaigti. Parašė
Prof. Dr. M. W. Meyer, iš vokiškų
kalbos vertė J. Ilgandus. Knygoje
aprašyta svieto pabaiga. Kas nori at-
silaikyti, kada ir koki būdu gal-
vėdas pasibaigti, tegul perskaito šią
knygelę. Chicago, Ill. 1906, pust. 135.
Kaina 35c.

No. 528. Šėdėliškia arba mokslas
apie žemės tautas. Pagal Dr. M. H.
Berliandą, parašė šernas. Su paveikslė-
liais. Yra tai svarbiausia moksliškia
knyga apie visas mūsų pasaulis žmo-
nų vėlas. Ji parodo visų vietpatys-
tų, visų žemės kraštų, ir net masia-
tųjų kaimelių žmones ir jų pavėliuokius
Aprašys jų kilmės, parva, tikėjimai,
papročai, užsiėmimai, ir abeloni viską.
Kas nori pilnai pažinti žmonių lito-
riją, tegul perskaito šią knygą. Chi-
cago, Ill. 1903, pust. 607. \$2.00.

No. 529. Lietuviškos pasakos įvairios.
Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis IV.
Chicago, Ill. 1905, pust. 299. Šioje de-
šimtyje telpa pirmosios dalys
Dr. J. Basanavičiaus surinktos pas-
kų, telpa keli šimtai užrašytų ir juo-
kingų pasakų. Kiekvienas, susilp-
dams, turės per visą savo amžių ne-
sėdėti pasakų turtu. \$1.25.

No. 1625. Rankvedys. Gramatų raiš-
mų. Knygelė pamokanti, kaip ra-
šyti gramatų ir gramatų pasakojimas,
gimines, prietelius, mylimus ir my-
limas prieš ir po. Ponas, kun-
gus, vyskupus ir kitus augtus lio-
nos ypatas. Paveikslėliai ant Nau-
jų metų, dionioje vardytų, gimimo ir
kituose atstatikimuose. Chicago, Ill.No. 490. Dvi Keinai. Toliau šiau-
re. Sutaisė S. Keinai. Labai šiau-
re ir naudingas aprašymas iš kei-
nės ir šiauress polius. Chicago, Ill.
Keinai. 20c.No. 516. Iš kur atgimė mūsų namai-
ni gyvuliai ir augalai augmenys?
Pagal Lunkevičių sutaisė šernas. Su
paveikslėliais. Chicago, Ill. 1901, pus-
lapų 73. 20c.No. 57. Lietuviškos pasakos įvairios.
Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis I.
Čia telpa 141 labai grazių, juokingų,
išmintingų ir šingėdžių pasakų. Chi-
cago, Ill. 1903, pust. 290. \$1.25.No. 69. Lietuviškos pasakos įvairios.
Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis III.
Čia telpa 203 dar gausesnių ir juo-
kingesnių pasakų. Chicago, Ill. 1904,
pust. 323. \$1.25.No. 548. Oras, Vanduo, Šviesa ir š-
uma. Lekcija Prof. Blochman'o. Su-
taisė šernas. Visiems suprantami ap-
rašyta ypatybės chemiškio ir fizio-
proceso, aiškesniam parodymai kurio
yra daugelis tam tikrų pavėliuoklių.
Chicago, Ill. 1907, pust. 138. 40c.No. 583. Pašėjimas organiško svieto.
Pagal Binnerį sutaisė šernas. Kny-
gelė didelės moksliškios vertės. Ji ap-
rašo tvirtinimą viso sutvėrimo ir visų ga-
rynos sutvėrytų daiktų; parodo, pagal so-
nusius ir giliausius žemės slaugo-
nius, ženg milijonų metų atgal gy-
viesiems ant žemės įgimams, vabalus,
švėris, paukščius ir t. t. Su paveik-
sliais. Chicago, Ill. 1905, pust. 137. 35c.No. 606. Airija. Lapai iš istorijos
Airijos. Parašė A. Janulaitis. Chi-
cago, Ill. 1908, pust. 63. 15c.No. 381. Gyvė (kanitė) ir kitos
trumpos poemos. Parašė Jonas Vla-
koka. Telpa čia vėliuokis: Gyvė, iš-
tvirkėlis, Vilius, 3. sonetai, Proverbiai
ir Jautimai. Chicago, Ill. 1907, pus-
lapų 41. 15c.
No. 397. Kėpos kėpėlis. Ellis. Pa-
rašė Liepkauskas. Chicago, Ill. 1906, pus-
lapų 28. 10c.No. 436. Revoliucijos dalniai. Surai-
dytos iš visur 24 dalies naujos ga-
dytos iš revoliucijos atsilais. Chi-
cago, Ill. 1908, pust. 30. 15c.No. 471. Akyvi apšėdėimai svieto.
I kuriuos žmonės nuolat šėdė, bet jų
gerai nesupranta. Su 7 paveikslėliais.
Labai naudinga knygelė tiems kurie
nor sužinoti, iš ko darosi šėdė, iš-
gimus, ir antgas. Kna yra
debesai, ant ko jie laikosi ir t. t. Chi-
cago, Ill. 1894, pust. 79. 25c.No. 1209. Angliškos Kalbos Vadov-
ėlis tiems, kurie nori trumpu laiku pa-
mokti anglišką susikalbėti kasdieni

